

C120 – BUI8

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

29 januari 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN,
INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

INHOUD

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de evaluatie van de overeenkomst tussen het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen, AWEX en Brussel Export betreffende de samenwerking in de gemeenschappelijke posten	1
Met redenen omklede motie	4
Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over Vlaamse bedrijven die deelnemen aan economische zendingen van het Agentschap voor Buitenlandse Handel	4
Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het Vlaams kunststedenactieplan en de reacties erop	6
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over problemen met vliegtuigen van touroperators	13
Vraag om uitleg van de heer Christian Van Eyken tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de ratificatie van het UNESCO-verdrag over de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen	15

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de evaluatie van de overeenkomst tussen het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen, AWEX en Brussel Export betreffende de samenwerking in de gemeenschappelijke posten

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, u herinnert zich allicht dat in uw beleidsbrief 2008 een kritische noot was verwerkt over de samenwerking met de handelsposten van de andere gewesten die onder de overeenkomst van 2005 vallen. Die overeenkomst maakte de al bestaande samenwerking, daterend van 1994 en waarbij alle handelsposten in principe ook vragen uit de andere gewesten kunnen behandelen, minder vrijblijvend. De dossiers worden in specifieke posten behandeld volgens het principe 'first come, first served', met andere woorden onafhankelijk van het gewest van waaruit de interventie wordt gevraagd. De afspraak verzekert de gelijkwaardige behandeling, ongeacht de oorsprong van de dossiers.

In de beleidsbrief was er sprake van een conflict tussen de noden van Vlaanderen en de overeenkomst van 2005. Ik heb u bij de begrotingsbespreking in november van vorig jaar gevraagd wat daarmee bedoeld werd. U verwees toen naar het genoteerde cijfer van 17 procent probleemgevallen. U voegde eraan toe dat dit toch ook aantoonde dat de overgrote meerderheid van de dossiers wel goed loopt. U ontkende niet dat er pijnpunten waren. U bleef erbij dat posten delen met de andere gewesten een goede zaak is omdat u niet over de nodige financiële middelen beschikt om zelf posten te openen in alle landen waar Wallonië en Brussel over een vertegenwoordiging beschikken. U gaf zelfs aan dat er misschien nog meer samenwerking nodig zou zijn in de toekomst.

Daarbij is het toen gebleven, aangezien u voor het overige verwees naar een evaluatierapport over die samenwerking vanuit het Departement internationaal Vlaanderen, waarover we op dat ogenblik echter nog niet beschikten. Ondertussen hebt u dat rapport bezorgd. In plaats van onze vragen weg te nemen, heeft het rapport onze bedenkingen versterkt. In eerste instantie stelt men zich in het rapport voorzichtig op. Het gaat over een vergelijking tussen 2005 en 2006 en men zegt dat het wat vroeg is om na een jaar al definitieve conclusies te

trekken. Toch zijn er, me dunkt, enkele duidelijke aanwijzingen in terug te vinden.

In de handelsposten die onder de toepassing van de overeenkomst van 2005 vallen, ontvingen de economische vertegenwoordigers van de drie agentschappen meer dossiers van ondernemingen uit het andere gewest dan voorheen. Dat lijkt logisch, omdat de dienstverlening nu in principe dezelfde is. Dat betekent ook wel dat in de posten die onder de toepassing van de overeenkomst van 2005 vallen, een grotere werkdruk is ontstaan. Destijds hebben we daarover al onze vrees uitgesproken: dat zet misschien de kwaliteit van het geleverde werk onder druk.

Een behoorlijke meerderheid van de Vlaamse bedrijven, 81 procent, mag dan al een beroep hebben gedaan op het buitenlandse netwerk van de andere twee gewesten en de overeenkomst positief evalueren, als het op de kwaliteit van de dienstverlening aankomt, zakt het aantal terug naar 60 procent. Slechts 60 procent vindt de dienstverlening van AWEX of Brussel Export even goed als die van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen. 40 procent vindt de dienstverlening van de andere gewesten dus minder goed en 17 procent uitte ronduit zijn ontevredenheid over de termijnen waarin de vragen werden beantwoord door vertegenwoordigers van AWEX of Brussel Export.

Het is alleszins zo dat de Vlaamse ondernemingen meer vertrouwen hebben in de dienstverlening van de eigen instelling. Dat valt af te leiden uit een opmerkelijke terugval van de van de vragen van de Vlaamse ondernemingen op die plaatsen waar het Vlaams agentschap zijn vertegenwoordiger heeft teruggetrokken ten voordele van AWEX of Brussel Export.

Als ik dat allemaal verneem, mevrouw de minister, vind ik het bevreemdend dat toch nog 80 procent van de Vlaamse bedrijven zegt dat ze de overeenkomst van 2005 positief evalueert. Want er is meer: de Vlaamse bedrijven hebben veel minder dan de Brusselse of Waalse een beroep gedaan op de handelsposten van de andere gewesten. De F.I.T-kantoren ontvingen 938 vragen van Waalse en Brusselse bedrijven. Omgekeerd ontvingen de vertegenwoordigers van AWEX en Brussel Export slechts 636 dossiers van Vlaamse bedrijven. Dat zijn er 302 minder. Dat is toch wel merkwaardig als we rekening houden met de verhoudingen bij de export. Meer dan 80 procent van de export wordt verricht door Vlaamse bedrijven.

Wat me bovendien nog meer frappeert, is dat van de 636 dossiers die door Vlaamse bedrijven werden overgemaakt aan AWEX of Brussel Export, er uiteindelijk

maar 297 werden behandeld. Dat is minder dan de helft. Dat staat toch wel in groot contrast met de 845 op 938 – ongeveer 90 percent – Waalse of Brusselse dossiers die door de F.I.T.-posten (Flanders Investment & Trade) werden behandeld.

Vlaamse posten krijgen meer dossiers uit Wallonië en Brussel toegestuurd dan omgekeerd. Toch slagen de Vlaamse posten erin om 90 percent van de hun toevertrouwde dossiers te behandelen. Aan Waalse en Brusselse kant is dat minder dan 50 percent. Voor 2006 resulteert dat per saldo in een netto dienstverlening van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen aan Waalse en Brusselse bedrijven van maar liefst 566 ontvangen dossiers.

Mevrouw de minister, die cijfers zijn moeilijk te aanvaarden. Ik heb de indruk dat de Vlaamse instellingen weer eens het beste van zichzelf geven, terwijl de Vlaamse bedrijven als een soort ‘quantité négligeable’ worden beschouwd door de Waalse en Brusselse handelsattachés. Het komt dus weer van één kant.

De raad van bestuur van het Vlaams agentschap heeft op basis van een optimalisatieoefening beslist om op een aantal belangrijke markten die nu onder de toepassing van de overeenkomst 2005 vallen, een eigen handelspost te openen, omdat dit duidelijk beter is voor de Vlaamse bedrijven. Dat betekent evenwel dat de netto dienstverlening van F.I.T. aan Waalse en Brusselse bedrijven nog groter zal worden. Er wordt dan immers minder een beroep gedaan op AWEX en Brussel Export.

De conclusie van het rapport is dan ook duidelijk. Als de kwaliteit van de dienstverlening niet verbetert, is het efficiënter om af te stappen van het enge kader van de overeenkomst van 2005 en terug te keren naar de meer losse samenwerking van 1994. Die conclusie lijkt me ook terecht.

De evaluatie moest drie onderzoeksvragen beantwoorden. Op de vraag of de overeenkomst van 2005 heeft geleid tot meer diensten voor Vlaamse bedrijven, is het antwoord dat alle beschikbare handelsposten samen minder diensten hebben geleverd aan Vlaamse bedrijven dan in 2005. Het aantal ingediende dossiers is gedaald in die landen waar Vlaamse kantoren werden gesloten ten voordele van kantoren van de andere gewesten.

Op de vraag of de diensten die in het kader van deze overeenkomst van 2005 door de handelsposten van de andere gewesten werden geleverd aan Vlaamse ondernemingen minstens even goed zijn als de diensten die zij krijgen van de Vlaamse economische vertegenwoordigers, is het antwoord niet eenduidig. 40 percent is van oordeel dat dit niet het geval is. Dat is toch niet onaanzienlijk. Bovendien werden in de helft van de gevallen de dossiers gewoon niet behandeld.

Op de vraag of dit samenwerkingsakkoord de meest kostenefficiënte manier is om deze doelstelling te bereiken, is het antwoord misschien positief. Het komt me echter voor dat een uitbreiding van het eigen buitenlandse netwerk voor het Vlaams internationaal ondernemen en voor de Vlaamse bedrijven die internationaal willen werken, interessanter en zeker efficiënter is.

Mevrouw de minister, bent u het eens met die conclusies? Kan het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen zelfstandig beslissen om de overeenkomst van 2005 op te zeggen of valt dat onder uw verantwoordelijkheid? Bent u hoe dan ook van mening dat de overeenkomst moet worden gehandhaafd, dan wel dat we moeten terugrijpen naar de samenwerking die in 1994 werd afgesproken? Ik heb de indruk dat de twee andere gewesten dat sowieso in de praktijk doen. Kan eventueel worden overwogen om nauwer samen te werken met het handelsnetwerk van andere landen of regio's als het te moeilijk blijkt te zijn om nog meer Vlaamse posten te openen? Ik denk dan in eerste instantie aan Nederland. De kans op wederkerigheid is dan mogelijk toch groter.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: Mijnheer de voorzitter, collega's, de interpellatie is toegespitst op een aantal thema's die me nauw aan het hart liggen. Ik denk daarbij aan de intergewestelijke samenwerking inzake exportpromotie. Ik heb ter zake overigens inderdaad ooit verwezen naar Nederland. Bij een groeiende export en een toenemende globalisering zullen we nooit in staat zijn om alle landen en alle mogelijke exportposten zelf te bedienen. Ik geloof dan ook absoluut in samenwerking. Daarnaast kan F.I.T. autonoom keuzes maken om de doelstellingen te halen die vermeld zijn in de beheersovereenkomst met de Vlaamse Regering. Ten slotte geldt het algemene beginsel van kostenefficiëntie bij het overheidsoptreden.

Bepaalde vragen en discussiepunten daarover worden geformuleerd naar aanleiding van de evaluatie van het samenwerkingsakkoord tussen de gewestelijke exportagentschappen uit 2005 over de samenwerking inzake gemeenschappelijke posten. Dat samenwerkingsakkoord heeft inderdaad het vroegere akkoord van 1994 vervangen.

De evaluatie is gebeurd op vraag van mijn voorganger, mevrouw Moerman, die begin 2007 aan het Departement internationaal Vlaanderen de opdracht gaf om de werking van het samenwerkingsakkoord van 2005 na te gaan. Het finale rapport werd door het departement afgewerkt in juni 2007, na een bespreking voor voorlopige conclusies met het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen. Ik wens te benadrukken dat de evaluatie slaat op het eerste volledige werkingsjaar waarin het samenwerkingsakkoord van toepassing was.

Het gaat dus enkel over 2006. Het jaar 2005 is een referentiejaar waarin het samenwerkingsakkoord nog niet van toepassing was.

Ik duid kort de conclusies van het evaluatierapport zoals ik ze heb begrepen. Tijdens het eerste jaar van zijn toepassing heeft het samenwerkingsakkoord niet geleid tot de levering van meer diensten aan Vlaamse ondernemingen, maar de Vlaamse ondernemingen hebben in 2006 ook minder een beroep gedaan op de beschikbare handelsposten. Dat laatste feit wordt in het rapport niet geduid. Er was een daling van 2,3 percent.

De toepassing van het samenwerkingsakkoord heeft de samenwerking tussen de gewestelijke exportagentschappen sterker gefocust en minder vrijblijvend gemaakt, in vergelijking met de praktijk die het gevolg was van de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst van 1994.

De kwaliteit van de dienstverlening door de andere exportagentschappen wordt door de Vlaamse bedrijven overwegend positief beoordeeld. Maar er zijn natuurlijk enkele pijnpunten waaraan moet worden gewerkt.

Er worden kanttekeningen geplaatst bij de kostefficiëntie vanuit Vlaams perspectief. Vlaamse bedrijven doen minder dan hun Waalse of Brusselse tegenhangers een beroep op de mogelijkheden van het samenwerkingsakkoord en de exportagentschappen van Wallonië en Brussel reageren minder vaak en minder snel op vragen van Vlaamse ondernemingen dan F.I.T. reageert op vragen uit Wallonië of Brussel. We zijn verheugd dat F.I.T. de beste cijfers kan voorleggen.

Indien op bepaalde punten die verband houden met de kwaliteit van de dienstverlening aan de ondernemingen, geen verbetering tot stand kan worden gebracht, moet de voortzetting van deze overeenkomst in vraag worden gesteld.

Als we het erover eens kunnen zijn dat dit de voornaamste bevindingen zijn van het evaluatierapport, dan kan ik u meedelen dat ik de conclusies uit dit rapport onderschrijf. Ik formuleer wel nog enkele kanttekeningen. Het rapport zegt immers meer. In het rapport wordt de evaluatie vroeg genoemd, omdat ze niet alleen slechts betrekking heeft op het eerste werkjaar onder toepassing van de overeenkomst maar ook gebaseerd is op de praktijk van slechts één werkjaar. Zij steunt uitsluitend op de vergelijking van de beschikbare cijfers 2005-2006. De auteurs van het document onderstrepen dat op grond hiervan moeilijk kan worden gesproken van een echte trend en dat het op basis van zo'n beperkte meting moeilijk is om definitieve conclusies te trekken. Ik denk dat dat zeker deels correct is.

Verder gaat het om een evaluatie uitgevoerd door slechts een van de betrokken gewesten, op grond van eigen cijfers. Data van de andere exportagentschappen waren

niet beschikbaar en konden dus niet worden verrekend. Het lijkt me redelijk om de bevindingen van deze evaluatie te toetsen aan wat de collega's van Wallonië en Brussel op dit punt naar voren kunnen brengen, vooral we zouden overgaan tot drastische, eenzijdige of definitieve conclusies.

Kan F.I.T. deze overeenkomst zelf opzeggen? De overeenkomst dateert van na het in werking treden van het oprichtingsdecreet van F.I.T. van 7 mei 2004. Op grond van de artikelen 5 punt 8 en 6 punt 4 van het decreet en in functie van de realisatie van de missie, werd F.I.T. respectievelijk belast met het management van zijn buitenlands netwerk en gemachtigd om samenwerkingsakkoorden aan te gaan met instellingen, ondernemingen en personen. Deze autonomie werd expliciet bevestigd in de artikelen 26 en 27 van de beheersovereenkomst tussen F.I.T. en de Vlaamse Regering. De overeenkomst met AWEX en Brussel Export is een toepassing van de artikelen 5 en 6 van het decreet. F.I.T. is partij in de overeenkomst, niet het Vlaamse Gewest. Het antwoord is dan ook positief: het komt F.I.T. toe om te bepalen wat de toekomst is van de overeenkomst van 2005.

Opzegging of handhaving van de overeenkomst zijn niet noodzakelijk de enige opties. Indien aan een aantal vastgestelde knelpunten niet kan worden verholpen, kan men ook heronderhandelen en de overeenkomst of de bijlagen bijsturen.

Moet de overeenkomst van 2005 worden gehandhaafd of moet er worden teruggegrepen naar de overeenkomst van 1994? De evaluatie geeft knelpunten aan die verband houden met intergewestelijke onevenwichten inzake de benutting en de uitvoering van het samenwerkingsakkoord. Dit plaatst vraagtekens bij de kostefficiëntie. Die knelpunten moeten worden aangepakt.

Deze vaststelling lijkt me onvoldoende om nu al te besluiten dat de overeenkomst dan maar meteen moet worden opgezegd. De evaluatie is immers slechts gebaseerd op de vergelijking tussen twee werkjaren en laat dus niet toe definitieve conclusies te trekken. Ook bevat de evaluatie positieve elementen waarbij men de vraag moet stellen of die geen verdere uitwerking verdienen.

Als het samenwerkingsakkoord moet worden herzien, bijgewerkt of opgezegd, behoort dat, zoals gezegd, tot de autonomie van F.I.T. Zowel het beheer van het buitenlands netwerk als het sluiten van samenwerkingsakkoorden met strategische partners, behoort tot de bevoegdheden van het agentschap, voor zover het betrekking heeft op de realisatie van de missie. De evaluatie door het departement is van recente datum en kon nog niet worden besproken op de raad van bestuur van F.I.T. De eerstvolgende raad van bestuur is gepland in februari en ik zal ongetwijfeld vernemen wat daar de bevindingen zijn over dit rapport.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Dank u wel, mevrouw de minister. Ik stel vast dat u een meer relativerende interpretatie hebt van de besluiten van de studie over de overeenkomst dan ik. U wijst erop dat de samenwerking afgesproken in 2005 zeker niet vrijblijvend is. Dat klopt. Alleen leid ik, zelfs los van de kwaliteit, uit de cijfers over het aantal behandelde dossiers – de helft van de dossiers van Vlaamse bedrijven werden gewoon niet behandeld – af dat het langs Brusselse of Waalse zijde meer vrijblijvend wordt geïnterpreteerd.

U wijst erop dat de overeenkomst van 2005 langs Vlaamse kant positief wordt beoordeeld. Dat klopt ook: 60 percent doet dat inderdaad. Dat betekent dat op dit ogenblik 40 percent van de Vlaamse bedrijven toch vond dat de kwaliteit van het geleverde werk minder hoogstaand was dan wat ze gewoon zijn van F.I.T.

Dat zijn significante cijfers, maar ze zijn inderdaad eenzijdig. Ze komen enkel uit Vlaamse hoek. De vraag is of Brussel Export en AWEX van plan zijn om een gelijkwaardige oefening te doen zodat de cijfers kunnen worden vergeleken. Ik zou die oefening alleszins aanraden. Het zou nuttig zijn dat ook zij een evaluatierapport maken zodat er een degelijk gefundeerde discussie kan worden gevoerd over de samenwerking.

U hebt er de aandacht op gevestigd dat het aan het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen toekomt om een beslissing te nemen over het al dan niet voortzetten van de overeenkomst. Dat moeten we respecteren, maar ik neem aan dat de Vlaamse Regering, vertegenwoordigd in de raad van bestuur van het agentschap, hierover een standpunt zal innemen. Ik begrijp dat u niet het eerste jaar al conclusies wilt trekken, maar ik denk dat u een stelling moet innemen. Die stelling zou moeten zijn dat er, als er geen verbetering is in de resultaten die blijken uit dit evaluatierapport, moet worden gestreefd naar een herziening of de opzegging van de overeenkomst.

Minister Patricia Ceysens: Voor mij telt ook wat gebeurt op de raad van bestuur. U hebt het vaak over de bedrijven. Die zijn in de raad van bestuur vertegenwoordigd. We zullen het debat daar voeren.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Van Nieuwenhuysen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over Vlaamse bedrijven die deelnemen aan economische zendingen van het Agentschap voor Buitenlandse Handel

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de minister, sommigen vinden het misschien vervelend dat ik blijf terugkomen op de vraag naar het nut van het in stand houden van het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Ik vind het een vorm van geld- en energiever-spilling. De opdrachten die aan het agentschap werden gegeven, kunnen perfect door het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen worden waargenomen. Dat geldt zeker voor de hoofdactiviteit van het Agentschap voor Buitenlandse Handel: het organiseren van gezamenlijke zendingen, wat in praktijk neerkomt op prinselijke zendingen. De vraag is of zulks zelfs niet beter zou zijn.

Ik verwijs naar uw antwoord op mijn schriftelijke vraag van 5 december 2007, waaruit blijkt dat globaal genomen slechts 46,6 percent van de deelnemers aan de economische zendingen van het Agentschap voor Buitenlandse Handel uit Vlaanderen kwam. Op de zending naar Zuid-Afrika waren er 53 deelnemers op 80. De zending naar Rusland gaf 69 Vlaamse deelnemers op 129, Bulgarije 23 op 66, Roemenië 11 op 32 en Canada 37 op 107. Dat betekent dat op de zendingen naar Zuid-Afrika en Rusland het Vlaamse aandeel iets meer dan de helft bedroeg, respectievelijk 66,3 percent en 53,5 percent. Van de delegaties die naar Bulgarije, Roemenië en Canada trokken, maakten Vlaamse bedrijven slechts ongeveer 34 percent uit.

De Vlaamse bedrijven, die 80 percent van de export van dit land vertegenwoordigen of intussen al 81 percent, laten het dus om de een of andere reden afweten. Dat kan op twee zaken wijzen. Ofwel is de selectie van landen voor de prinselijke zendingen niet of onvoldoende gericht op de noden van het Vlaamse bedrijfsleven, ofwel is het scepticisme bij de Vlaamse bedrijven ten aanzien van die zendingen zo groot dat er onvoldoende belangstelling is om eraan deel te nemen.

Mevrouw de minister, hoe reageert u op deze gegevens? Vindt u het normaal dat het aandeel van de Vlaamse bedrijven in de prinselijke delegaties zo laag ligt? Waaraan wijt u dat? Welke besluiten trekt u daaruit? Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: De vraag vertrekt van de cijfers 2006 over de deelname van de Vlaamse onder-

nemingen aan de economische zendingen van het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Er wordt gepeild naar verklaringen en conclusies voor de centrale vaststelling dat de deelname van de Vlaamse ondernemingen aan de zendingen lager ligt dan het aandeel van Vlaanderen in de Belgische export, dat inderdaad gestegen is tot 81 percent.

Ik wil u enkele verklaringen geven, zonder dat ik de pretentie heb dat die wetenschappelijk zouden zijn, maar ze geven wel indicaties. Enerzijds is het een courant gebruik dat de deelnemers zich registreren bij het exportagentschap waar hun maatschappelijke zetel gevestigd is. Op deze wijze kunnen zij genieten van de steunmechanismen die elk van de exportagentschappen voorziet voor deelnemers aan de missies. Deze pragmatische opdeling impliceert volgens ons wel dat er binnen de Brusselse groep nogal wat Vlamingen zitten die met evenveel reden op het conto van de Vlaamse delegatie hadden kunnen staan. Denk maar aan zowat iedereen die meegaat vanuit het bankwezen. We hebben vaak deelnemers van Fortis, ING of KBC, die we evengoed als Vlaamse ondernemingen zouden kunnen beschouwen. Anderzijds zijn er nogal wat bedrijfsorganisaties in het Brusselse gevestigd. Daar geldt dezelfde redenering. Het zijn bijvoorbeeld VBO, Agoria of Fedichem. Als die inschrijven, gebeurt dat op het Brusselse conto. Als je kijkt naar het aantal leden, zouden dat nochtans Vlaamse deelnemers kunnen zijn. We hebben de lijst van Brusselse deelnemers ook even aan een vluchtig onderzoek onderworpen. Gemiddeld had gemakkelijk 10 percent evengoed via Vlaanderen kunnen inschrijven.

Een tweede element heeft te maken met de maatstaf die wordt gebruikt voor de Vlaamse aanwezigheid. Vlaanderen vertegenwoordigt inderdaad 80 percent binnen de Belgische export van goederen. Maar zoals u weet, is er niet alleen export van goederen. Diensten nemen in de export toe aan belang. Dit gaat samen met het toenemende belang van de dienstensector in ons regionale weefsel. In 2006 bedroeg de Belgische export van goederen 228 miljard euro, de export van diensten 50 miljard euro. Dat is stilaan meer dan 20 percent van de goederenexport. Dit aandeel neemt toe, gelukkig maar. We zullen het in de toekomst in belangrijke mate moeten hebben van de export van diensten.

Op de laatste missie van het Agentschap naar Qatar en Bahrein heb ik bijvoorbeeld ervaren dat er naast banken heel wat toeleveranciers van software en een cluster van ziekenhuizen mee waren. Dat is export van diensten. Ik geloof dat we dat moeten stimuleren.

We hebben de regionale cijfers van de dienstensector niet. We kennen enkel het Belgische cijfer. Ik vind het jammer dat we dat niet goed in kaart kunnen brengen. Wij denken dat het aandeel van Vlaanderen in de dienstexport wel eens veel kleiner zou kunnen zijn dan in de goederenexport. Dat is meteen een opdracht voor

Vlaanderen. We kunnen blijven schermen met de mooie exportcijfers, maar ze gaan over goederenexport en zeggen niets over de dienstexport. We mogen er ons niet blind op staren.

De export van Vlaanderen is ook nog altijd onvoldoende gefocust op verre landen. Veel export doen we nog altijd in de ons omringende landen. Er is maar een kleine stijging op de uitgebreide EU-27. Nochtans zijn precies de missies van het agentschap geconcentreerd op de verdere landen. F.I.T. doet ook al heel wat. De Vlaamse bedrijven kunnen exportmissies doen met F.I.T. Nochtans denken we dat precies die verre missies via het agentschap een meerwaarde kunnen bieden voor de Vlaamse bedrijven.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de minister, u hebt een aantal mogelijke redenen voor het kleine aandeel van de Vlaamse bedrijven in de zendingen aangehaald. U hebt onder meer verwezen naar de bedrijven met een maatschappelijke zetel in Brussel en een exploitatiezetel in Vlaanderen. U schat dat dit fenomeen voor ongeveer 10 percent van de bedrijven geldt. Ik kan dit niet verifiëren. Ik betwist de cijfers niet, maar ik weet niet of ze het verschil verklaren. Een aantal banken neemt aan de zendingen deel. Dat bevestigt evenwel de stelling dat de zendingen minder geschikt zijn voor de gewone Vlaamse bedrijven. Ze voelen zich minder aangesproken om hieraan deel te nemen.

Ik wil hier ook nog iets over het fenomeen van de dienstverlening zeggen. Het is mogelijk dat Vlaanderen op dit vlak minder goed vertegenwoordigd is. Ik ontken of bevestig dat niet. Ik stel enkel vast dat in bepaalde Vlaamse regio's, zoals Vlaams-Brabant of Antwerpen, veel in de dienstensector actieve bedrijven gevestigd zijn. Het zou interessant zijn over cijfers met betrekking tot de dienstensector te kunnen beschikken. U hebt in dit verband een goede suggestie gedaan. De Nationale Bank beschikt over gegevens. Als die cijfers niet per regio zijn opgesplitst, verdient het aanbeveling hierop aan te dringen.

Volgens u spitsen de Vlaamse bedrijven zich nog te veel toe op de lidstaten van de Europese Unie. Ze zijn minder geneigd om naar het verre buitenland te trekken. Dat blijkt echter niet uit de cijfers voor 2006. De laagste participatie van Vlaamse bedrijven vinden we terug bij de zendingen naar Bulgarije en naar Roemenië. Bij de zending naar Rusland ligt de participatie net boven de helft. Het hoogste percentage, met name 66 percent, vinden we terug bij de zending naar Zuid-Afrika. Ik maak even abstractie van de zending naar Canada, waarbij de Vlaamse participatie 34 percent bedroeg. Die reden lijkt me alvast niet erg valabel.

Ik blijf erbij dat er nog twee andere mogelijke oorzaken zijn. Ik heb ze daarnet al vernoemd. De selectie van landen is misschien minder geschikt voor het doorsnee Vlaams bedrijf. En heel wat Vlaamse bedrijven staan sceptisch ten aanzien het nut van de deelname aan dergelijke grote zendingen.

De voorzitter: Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens: We hebben de cijfers met betrekking tot de dienstenexport ook gezocht. We hebben twee weken geleden de nieuwe exportcijfers bekendgemaakt. We beschikken over globale cijfers met betrekking tot de dienstenexport. Maar die cijfers vallen niet per regio op te splitsen. Ik wil die sector dan ook beter in kaart brengen. Het valt immers niet uit te sluiten dat de cijfers met betrekking tot de goederenexport ons misschien een rad voor de ogen draaien. We leven in de overtuiging dat we het goed doen en uit de cijfers blijkt dat er nog steeds een groei is. We hebben echter veel minder zicht op het verloop van de dienstenexport. Hoewel ik dat zeker zou willen, beschik ik dus vooralsnog niet over cijfers met betrekking tot de Vlaamse dienstenexport.

De cijfers over de participatiegraad en de landen van bestemming kunnen op twee manieren worden geïnterpreteerd. De nieuwe cijfers tonen een stijging van de participatie aan zendingen naar de nieuwe lidstaten aan. Bij de zending naar Rusland lag het percentage een stuk hoger. We concentreren ons op de zogenaamde BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China). In het langetermijnprogramma van het agentschap komen al die landen aan bod.

Vooraf met betrekking tot de verre bestemmingen kan het agentschap een toegevoegde waarde creëren. Ik weet niet goed of het agentschap met betrekking tot de relaties met de klassieke Europese lidstaten veel inspanningen moet leveren. Ik heb vastgesteld dat een prinselijke exportmissie in regio's als het Midden-Oosten wel degelijk een meerwaarde oplevert. Die staten zijn zelf koninkrijken en zijn aan dat culturele gegeven gehecht.

Ik durf niet te stellen dat de bestemmingen van het agentschap slecht zijn gekozen of niet bij de interesses van de Vlaamse kmo's aansluiten. In Bahrein of in Qatar had ik die indruk alvast niet. We hebben die cijfers niet onderzocht. Ik had evenwel de indruk dat de Vlaamse aanwezigheid aanzienlijk was en dat zich ginds opportuniteiten stelden. De cijfers stellen ons evenwel niet in staat de situatie exact te interpreteren.

Een andere mogelijke verklaring voor het verschil is de grotere financiële ondersteuning door de Waalse overheid. Dat is een louter financiële afweging. Maar ik neem aan dat dergelijke argumenten voor bepaalde deelnemers op een bepaald ogenblik het verschil kunnen maken.

Ik wil me niet te veel aan interpretaties wagen. Mij lijkt het nu het belangrijkste een goed zicht op de dienstenexport te krijgen. We mogen ons geen rad voor de ogen laten draaien door onze goede prestaties op het vlak van goederenexport.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik betwist niet dat de verre bestemmingen tot opportuniteiten kunnen leiden. Ik blijf er evenwel van overtuigd dat het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen even goed of misschien zelfs beter initiatieven kan nemen die uitsluitend en vooral op de specifieke eigenschappen van de Vlaamse bedrijven zijn gericht. Ik zou het dan ook beter vinden dergelijke initiatieven door ons eigen agentschap te laten nemen. Het is voor mij geen probleem om desgewenst met andere gewesten samen te werken. We hebben daar echter geen afzonderlijk agentschap voor nodig. Dat is altijd mijn stelling geweest en dat blijft ook nu mijn stelling.

Wat de dienstenexport betreft, heeft de minister gelijk. Of het nu om goederen of om diensten gaat, maakt op zich niet veel uit. Internationaal ondernemen betekent een dagelijks gevecht voor de verovering of voor het behoud van marktaandeel. Om een op de ondersteuning of de stimulering van de Vlaamse dienstensector gericht beleid te voeren, moet de Vlaamse Regering echter over bruikbare cijfergegevens kunnen beschikken. Ik hoop dat de minister hier werk van zal maken. Ze kan daar bij de Nationale Bank op aandringen of andere initiatieven nemen om over de nodige cijfers te kunnen beschikken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over het Vlaams kunststedenactieplan en de reacties erop

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, we hebben er een tijdje op moeten wachten, maar onlangs werd het kunststedenactieplan, toch een van de speerpunten van de beleidsnota van de minister, voorgesteld. In deze commissie hebben we in het verleden al meerdere keren van gedachten kunnen wisselen over dit actieplan en zeker over het opzet en de uitgangspunten. Het lijkt me dan ook niet echt nodig om er hier dieper op in te gaan. Tijdens deze gedachtewisselingen bleek immers dat er over de

partijgrenzen heen eensgezindheid bestond over het uitgangspunt van het actieplan: meer internationale bekendheid geven aan onze zes kunststeden.

Mijnheer de minister, de meest in het oog springende facetten zijn: het ontwerpen van een gps-gestuurde mobiele stadsgids, de oprichting van een gemeenschappelijk Vlaams filmloket, de opleiding van het horecapersoneel tot toeristische ambassadeurs, het aantrekken van jonge rugzaktoeristen, de zogenaamde backpackers. In een eerste fase trekt u hiervoor 542.000 euro uit. De budgetten voor de volgende jaren zijn ook al vastgelegd.

Onmiddellijk na de lancering van uw plan reageerde de stad Brussel ronduit negatief. Uiteraard was niemand daarover verbaasd. De relatie tussen het beleidsdomein Toerisme en de stad Brussel is hier immers al verscheidene keren aan bod gekomen. Brussel weigert zelfs het geld dat u ter beschikking wilde stellen. Mijn fractie is er zich van bewust dat het standpunt van Brussel voornamelijk gebaseerd is op politieke overwegingen. Gisteren bleek nog uit een krantenartikel dat de enige bedoeling is Toerisme over te hevelen van de gemeenschappen naar de gewesten.

Toch kunnen we niet voorbij gaan aan de inhoudelijke kritiek van de stad Brussel. Ook andere kunststeden, en in de eerste plaats Antwerpen, nemen immers gedeeltelijke de opmerkingen van de hoofdstad over.

Het Brusselse stadsbestuur stelt dat Brussel meer is dan art nouveau. In het plan wordt geen aandacht geschonken aan het groeiende belang van Brussel als congresstad. Ik was verheugd toen ik gisteren in de krant las dat er blijkbaar initiatieven gepland zijn om een groot congrescentrum te bouwen in Antwerpen. Een ander verwijt is dat de jaarlijkse kerstmarkt wordt doodgezwegen. Er wordt geen kritiek gegeven op de medewerkers van Toerisme Vlaanderen, die integendeel als zeer professioneel worden beschouwd. Voornamelijk u wordt gevisseerd, mijnheer de minister. U zou niet de minste inspraak dulden.

Het lijkt er op dat de reactie en de onwil van de stad Brussel kortzichtig is en louter geïnspireerd op politieke overwegingen. Uit bepaalde krantenartikels leid ik echter af dat ook Antwerpen deze kritiek voor een deel overneemt. Het is niet toevallig dat mijn interpellatie door het Uitgebreid Bureau ontvankelijk werd verklaard. Ik kreeg er de steun van een Gentenaar, een inwoner van een andere kunststad.

Ik zal kort de reactie van de bevoegde Antwerpse schepen op het actieplan samenvatten. Hij betreurt dat u de plannen min of meer onverwacht hebt aangekondigd. Hij had meer overleg verwacht bij het smeden van toeristische plannen. Vrij recent heeft Antwerpen een ambitieus masterplan voor toerisme goedgekeurd. De vraag wordt gesteld in hoeverre het een met het ander compa-

tibel is. De schepen pleit voor meer overleg tussen de politieke niveaus. Hij stelde daarbij: “Wie anders dan de Antwerpenaren zelf zijn beter geplaatst om te oordelen welke toeristische troeven er uitgespeeld moeten worden?” Zo kennen we ze natuurlijk. Tot slot zegt hij ook dat u iets te enthousiast uit de startblokken bent geschoten in de drang om kunsthistorisch Vlaanderen op de kaart te zetten.

Over de kritiek van Brussel zou ik natuurlijk kunnen zeggen dat we die discussie al hebben gevoerd en dat we er ons niets van aantrekken. Het verbaast en verontroost me echter dat ook Antwerpen ernstige kritiek heeft op het actieplan, en voornamelijk op het gebrek aan inspraak en overleg bij het tot stand komen ervan.

Collega's, ik herhaal dat we volledig achter de doelstellingen van dit plan staan. Alleen lijkt het erop dat dit actieplan verworden is tot een soort van eenheidsworst, waarbij men elke stad hetzelfde recept voorschotelt en waarbij de anders zo geroemde diversiteit niet aan bod komt.

Ik heb de zaak via Mediargus gevolgd. Elke dag stond er wel iets anders. Mechelen krijgt een mobiele stadsgids. De dag erna staat er dat Brugge een mobiele stadsgids krijgt, en daarna dat Gent er een krijgt. Weinig aandacht ging naar de specifieke kenmerken van de diverse kunststeden. Ook is er een gebrek aan overleg en inspraak, zijn er problemen tussen de Vlaamse overheid en de steden en hebben we te maken met verschillende initiatieven. De leuze ‘eendracht maakt macht’ maken we voor een keer tot de onze.

Mijnheer de minister, de zes kunststeden hebben heel wat raakvlakken. Ze nu in een strak keurslijf wringen, brengt echter geen extra meerwaarde met zich mee. Hoe zijn de voornaamste speerpunten van het actieplan tot stand gekomen? Als de schepen van een grote stad zegt dat hij helemaal niet werd betrokken bij de opmaak van het plan en dat hij verrast was, dan heb ik daar toch wel wat bedenkingen bij. Werd dit actieplan op voorhand afgetoetst met geplande lokale initiatieven? Hoe kan het een in het ander geïntegreerd worden? Is er hier geen sprake van versnippering van initiatieven en krachten? Hoe worden de specifieke toeristische troeven van de afzonderlijke kunststeden benadrukt en gepromoot in dit plan? Op welke wijze wordt dit plan nu eigenlijk ‘verkoch’ aan de buitenlandse toeristen? Vindt u niet dat het tijd wordt om een groot gezamenlijk overleg te organiseren met de kunststeden teneinde te komen tot een gestroomlijnd en op elkaar afgestemd toeristisch beleid?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, we hebben de beleidsbrief natuurlijk goedgekeurd.

Daarin is al een aantal jaren het kuststedenactieplan opgenomen. Er zou ook werk worden gemaakt van een kunststedenbeleid en een kunststedenactieplan. Ik ben dan ook heel tevreden met het aanbod. Het kan natuurlijk altijd meer en beter. Bij het eerste kuststedenactieplan was er ook wat kritiek. In de loop der jaren is het echter gegroeid en beter geworden. Elk begin is moeilijk. Wel verbaast het me dat de stad Brussel niet inspeelt op dit plan. De stad krijgt een aanbod. Blijkbaar wil de hoofdstad internationaal op een andere manier worden gepromoot. Men vindt er dat Brussel veel meer is dan art nouveau en Horta. Naast kunst moet Brussel ook als congresstad worden gepromoot.

Bepaalde grootsteden moeten echter inzien dat het niet om een en-of- maar om een en-enverhaal gaat. Alles is belangrijk. Het aanbod moet inderdaad divers zijn. Het aanbod is er. Misschien zijn sommige steden niet gelukkig omdat ook nog andere steden gepromoot worden. Uit Brussel komt de reactie dat Vlamingen Brussel zouden gebruiken als kapstok om zo de Vlaamse kunststeden aan te bieden, terwijl men vanuit Brusselse hoek de toeristen liever in de hoofdstad houdt. Dat is een zeer enge visie.

Mijnheer de minister, ik sta achter het kunststedenplan. Ik zeg niet dat het niet voor evaluatie vatbaar is. Ik hoor dat er kritiek is uit Antwerpen en, vooral, uit Brussel. Is er overleg geweest met de kunststeden? Zo ja, werd de bevoegde schepen daar dan rechtstreeks bij betrokken of waren het zijn medewerkers? Verloopt het overleg vlot of stroef? Wat zijn de pijnpunten? Wat is voor verbetering vatbaar?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Sintobin, de vraag verbaast me uitermate. Ze is gebaseerd op krantenartikels. In uw tekst wordt, weliswaar zonder bronvermelding, letterlijk een artikel uit Gazet van Antwerpen overgenomen. De interpellatie staat ook haaks op wat beter bestuurlijk beleid inhoudt. In het krantenartikel staat dat de minister zou bepalen hoe de marketing van Toerisme Vlaanderen gevoerd wordt. Daaruit blijkt een totaal gebrek aan inzicht in de structuur. Ik houd me daar niet mee bezig. En zelfs als ik zou willen, zou ik dat niet kunnen. Het agentschap Toerisme Vlaanderen is daar nu eenmaal voor bevoegd. Wat in kranten wordt gezegd over de goede medewerkers van Toerisme Vlaanderen en de slechte minister, klopt niet.

Het verbaast me dat u zegt dat er een gebrek aan overleg en inspraak is, dat er een incompatibiliteit bestaat tussen de Vlaamse en de stedelijke plannen. Ik heb hier toch al herhaaldelijk toegelicht wat het kunststedenactieplan inhoudt. Het is geen marketingplan. Ik kom daar later nog op terug. Ik heb dat plan kunnen voorleggen bij de bespreking van twee beleidsbrieven, namelijk die van

2006-2007 en die van 2007-2008. Ik heb het besproken bij de beheersovereenkomst met het agentschap Toerisme Vlaanderen. Het plan is daarenboven drie keer aan bod gekomen naar aanleiding van vragen om uitleg van u, van de heer Loones, de heer Vanackere en de heer Delva. Het verwondert me dan ook uitermate dat u hier opnieuw dergelijke vragen stelt.

Uw kritiek steunt op twee of drie onzorgvuldig bijeengesponnen krantenartikels. Die hebben u op het verkeerde been gezet. Dat is jammer. Zo komt u immers tot een totaal verkeerde conclusie over het actieplan én over de totstandkoming ervan.

Om de misverstanden definitief uit de wereld te helpen, zal ik u heel concreet en in detail antwoorden. Ik ga eerst in op de inhoud van het plan en daarna op de totstandkoming ervan. Vervolgens wil ik nog even het onderdeel over Brussel toelichten. In mijn antwoord op uw laatste vragen wil ik enkele misverstanden definitief uit de weg ruimen.

Mijnheer Sintobin, ik verduidelijk straks de chronologie en gevolgde methodologie bij de totstandkoming van het actieplan. Dit plan is geen vrijblijvend document, maar werd eind juni 2007 aan de Vlaamse Regering voorgelegd en door de regering aanvaard en goedgekeurd. Het Toeristisch Actieplan voor de Vlaamse kunststeden heeft als doel extra en gerichte impulsen te geven voor het toerisme in onze Vlaamse kunststeden. Naast een algemeen positieve impact op de kunststeden zelf, zal hierdoor simultaan verbetering nagestreefd worden op de volgende terreinen: de bestemming Vlaanderen meer internationaal op de kaart zetten; het onderscheidende vermogen van de steden verhogen; de kwaliteit van de dienstverlening, het product 'kunststad' en de bereikbaarheid van de bestemming van onze kunststeden verbeteren; de samenwerking en kennisuitwisseling tussen alle belangrijke actoren bevorderen.

Om de toeristische ontwikkelingen in een stad te bevorderen in concurrentie met andere belangrijke kunst- en cultuursteden zal in de context van stedelijke en regionale concurrentie sterk ingezet moeten worden op het op topniveau brengen van de basiscondities in onze kunststeden. Dat betekent enerzijds dat het product kunststad verder moet worden ontwikkeld en anderzijds dat de gehele omkadering van het toeristische product kunststad mee moet verbeterd worden. Het is precies op deze omkadering dat het kunststedenactieplan ten volle wil inzetten. Het beoogt het op Europees topniveau brengen van de communicatie en het onthaal van de bezoekers, de vriendelijkheid en gastvrijheid van de toeristische dienstverleners, de toegankelijkheid van de stad en zijn attracties en de atmosfeer van de stad. Momenteel zijn dat allemaal elementen die voor verbetering vatbaar zijn.

Daarnaast concentreert het kunststedenactieplan zich ook op de bereikbaarheid van Vlaanderen en zijn kunststeden, op het MICE-toerisme (meeting, incentive, congres, evenement), het toeristische beleid en de uitwisseling van kennis en gegevens op stedelijk, interstedelijk en internationaal niveau.

Het kunststedenactieplan werkt hiervoor een strategie uit met zes strategische speerpunten. Ik zal ze in het kort opsommen. Indien u meer wilt weten, vindt u de uitleg in extenso in de goedgekeurde teksten.

Bij ‘Innovatief cultuurtoerisme’ gaat het er om dat vernieuwende cultuurtoeristische producten de concurrentiepositie van de Vlaamse kunststeden moeten versterken. De nadruk ligt sterk op authenticiteit, ervaring en belevenis. Cultuur en toerisme moeten daarvoor meer samenwerken. Er is ook nood aan een degelijk evenementenbeleid.

‘Bereikbaar Vlaanderen’ houdt in dat zowel de fysieke bereikbaarheid op stedelijk, interstedelijk, Vlaams en internationaal niveau, als de perceptie hiervan en de communicatie erover moeten verbeteren. Er gaat ook aandacht naar de randvoorwaarden, zoals het onthaal in diverse types van terminals, de kwaliteit van de infrastructuur, signalisatie, kwaliteit van de transportmiddelen enzovoort.

‘Congresregio Vlaanderen’ is een ander speerpunt. Het plan kiest ervoor om Vlaanderen als één congresregio in de markt te plaatsen, met een belangrijke aandacht voor Brussel, in plaats van elke stad apart.

‘Iedereen ambassadeur’ betekent dat elke menselijke schakel in de toeristische ketting die een kunststad vormt, essentieel is voor de toeristische ervaring. Iedereen moet zijn onthalende rol dus op een kwaliteitsvolle manier kunnen vervullen, van taxichauffeur tot treinconducteur, van ober tot museumsuppoost. Allen zijn op een bepaalde manier een ambassadeur voor de stad.

Met ‘Slagvaardig beleid’ wil het plan het soortelijke gewicht van het toerismebeleid binnen de beleidsvoering verhogen. Op stedelijk niveau weegt het toerisme vandaag nog onvoldoende op het beleid. Ook op het Vlaamse niveau moet het draagvlak voor toeristische ontwikkeling nog worden vergroot.

Tot slot is er nog ‘Lerende kunststad’. De Vlaamse kunststeden kunnen op verschillende punten van elkaar leren en kennis en ervaring uitwisselen. Een probleem is de beschikbaarheid van voldoende betrouwbaar en uniform cijfermateriaal. Beschikbare cijfers worden dan weer te zelden aangewend voor de ondersteuning van het beleid. Gegevensuitwisseling en het strategische gebruik ervan zijn essentieel voor de ontwikkeling van het toeristische beleid.

Het actieplan werkt voor elk van de zes strategische speerpunten actielijnen en concrete acties uit die de Vlaamse kunststeden op Europees topniveau moeten brengen en die hun concurrentiepositie ten opzichte van de andere Europese kunststeden moet verbeteren. De vraag hoe deze speerpunten werden geselecteerd, brengt mij meteen bij het antwoord op uw tweede en derde vraag.

Ik wil duidelijk zijn: het actieplan dat door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd, is de vrucht van bijzonder lang en uitvoerig overleg met tal van publieke en private actoren. Ja, er werd overlegd met de kunststeden. Ja, het plan werd op voorhand afgetoetst. Ja, het betreft hier een sterk geïntegreerd plan. En nee, er is geen sprake van versnippering van initiatieven en krachten. Integendeel, het actieplan is het resultaat van samenwerking. Deze oefening is – en ik gebruik niet graag grote woorden – uniek te noemen. Het is de eerste keer dat de kunststeden samenwerken. Ze zien zich terecht als elkaars concurrent, maar ze hebben elk een eigen identiteit met sterke punten en ze weten ook dat ze van elkaar kunnen leren. Dat is uniek en heel belangrijk.

Ik geef u stapsgewijs het overzicht. In het najaar van 2005 gaf ik het Steunpunt Toerisme en Recreatie de opdracht te onderzoeken op welke punten de omkadering van het toerisme in onze kunststeden kon worden verbeterd en met welke acties. De opdrachtformulering gebeurde al onmiddellijk in samenwerking met Toerisme Vlaanderen en de stedelijke diensten voor Toerisme.

Het Steunpunt voor Toerisme en Recreatie startte begin 2006 de opmaak van het actieplan met de analyse en vergelijking van de recente strategische beleidsplannen voor toerisme van de Vlaamse kunststeden. Op basis van deze analyse werden in het voorjaar 2006 interviews afgenomen met de hoofden van de diensten voor Toerisme van de kunststeden en een aantal strategische personen uit de publieke en de private sector. Tijdens deze consultatie van experts op het terrein werd gepeild naar de sterke en zwakke punten van de toeristische omkadering. Dat leidde tot de opmaak van een sterkte-zwaktematrix.

Via workshops werden de bevindingen, voortvloeiend uit de interviews, getoetst en verfijnd, werden actielijnen en acties opgesteld en werden prioriteiten bepaald. Er waren, met deelname van de kunststeden, werkgroepvergaderingen op 4 mei, 12 juni, 19 juni en 26 september 2006. Tot slot werden enkele buitenlandse voorbeelden, zogenaamde ‘good practices’, die in de literatuur beschreven staan, bestudeerd.

Om de uitwerking van het plan op een goede en gestructureerde manier te laten verlopen, werd gewerkt met een tweedelige structuur, bestaande uit een projectgroep en een stuurgroep. De projectgroep bestond

uit de projectcoördinator en een projectmedewerker van het Steunpunt Toerisme en Recreatie, de diensthoofden voor Toerisme van de vijf Vlaamse kunststeden, vertegenwoordigers van mijn kabinet en medewerkers van Toerisme Vlaanderen en het Departement internationaal Vlaanderen. Gedurende de opmaak van het kunststedenplan kwam de projectgroep vier keer samen om de tussentijdse resultaten te evalueren en waar nodig bij te sturen, alsook om concrete acties te formuleren en prioriteiten af te bakenen. De leden van de projectgroep kregen een zeer belangrijke inbreng. Op basis van de verschillende meningen over de resultaten werd steeds gestreefd naar een consensus over het Vlaamse toeristische beleid voor de kunststeden.

Naast een projectgroep werd ook een stuurgroep samengesteld, bestaande uit de Vlaamse minister van Toerisme en leden van zijn kabinet, de schepenen van Toerisme uit de vijf Vlaamse kunststeden, de promotorcoördinator en de projectleider van het steunpunt, de leidend ambtenaar en een medewerker van het agentschap Toerisme Vlaanderen. De taak van de stuurgroep bestond uit het evalueren en goedkeuren van de tussentijdse rapporten, alsook het goedkeuren en prioriteren van de concrete acties. Via e-mail of telefoon konden zij steeds reflecteren op de bevindingen, gebundeld in de tussentijdse rapporten, die hen telkens digitaal werden bezorgd. Tweemaal, op 16 februari en 19 oktober 2006, dus zowel bij de start als de afsluiting van de opmaak van het kunststedenactieplan, werd de stuurgroep bijeengeroepen om tot concrete beslissingen en goedkeuringen van het plan te komen op politiek niveau.

Teneinde een draagvlak voor het kunststedenactieplan binnen het flankerend beleid op Vlaams niveau te creëren, vond een aantal overlegmomenten plaats tussen de medewerkers van mijn kabinet en die van het kabinet van de minister van Mobiliteit en het kabinet van de minister van Cultuur. Tijdens deze overlegmomenten werden de acties, de prioriteiten en de mogelijkheden van samenwerking besproken.

Alle voorbereidende werk werd in het voorjaar van 2007 afgerond met een eindnota die voor advies werd voorgelegd aan de Inspectie van Financiën en, zoals gezegd, door de Vlaamse Regering op 29 juni 2007 werd goedgekeurd.

Het zal u ondertussen hopelijk duidelijk zijn dat de losse stemmen in de pers die beweerden dat de kunststeden niet betrokken zijn geweest bij de opmaak van het actieplan, nergens op steunen. Ik heb u enkele overlegmomenten heel concreet geschetst. Er zijn er ook nog andere geweest. Er was herhaaldelijk informeel overleg, onder andere via e-mailverkeer.

Waarop de onrust van de Antwerpse schepenen van Toerisme Heylen is gebaseerd, weet ik niet. Het klopt dat bij

het politieke overleg in 2006 zijn voorganger mee aan tafel zat, toenmalig schepenen van Toerisme Ludo Van Campenhout. Maar ik ga er natuurlijk wel vanuit dat de aanwezigheid van zijn diensthoofd Toerisme op alle vergaderingen in 2006 en 2007 de continuïteit verzekert, binnen de administratie en bij de terugkoppeling met het politieke niveau van de stad Antwerpen. Toen wij contact opnamen met de diensten in Antwerpen naar aanleiding van het krantenartikel, was de eerste reactie van de medewerker daar: “Wij hebben meegeschreven aan het kunststedenactieplan, hoe kan het dan dat wij niet bij het overleg betrokken zouden zijn.”

Ik herhaal: het Kunststedenactieplan is een unieke verankering van samenwerking van de Vlaamse overheid met de kunststeden en de kunststeden onderling.

De K.U.Leuven kreeg via de beslissing van de Vlaamse Regering van 29 juni 2007 de opdracht om de uitvoering en de opvolging van het plan te begeleiden. Daarvoor werd begin oktober 2007 een projectcoördinator aangeworven. Sinds vorig najaar zitten we dus volop in de implementatiefase van het actieplan. Ook hier gebeurt de inhoudelijke sturing en begeleiding door een stuurgroep. Hierin zetelen een vertegenwoordiger van elke kunststad, een vertegenwoordiger van de minister van Toerisme, de minister van Cultuur, de minister van Economie en de minister van Mobiliteit, een medewerker van Toerisme Vlaanderen en van het Departement internationaal Vlaanderen. Ook op Vlaams vlak wil ik horizontaal te werk gaan.

De zes projecten die eind 2007 voor in totaal 540.000 euro subsidie kregen toegewezen, werden uitgebreid besproken op de stuurgroepvergaderingen van begin juli en midden september. Bij de definitieve evaluatie van de projecten 2007 zaten de diensthoofden Toerisme van Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen mee aan tafel. Ze hebben allemaal de voorliggende projecten positief geadviseerd. Nadat de Inspectie van Financiën gunstig advies verleende over mijn voorstel tot subsidiëring van de projecten, kon ik in december de subsidiebesluiten ondertekenen.

Begin januari hield ik daarover een persconferentie in Brugge. Voor de diensthoofden Toerisme van de kunststeden, die sinds 2006 onafgebroken mee aan tafel zitten en elke ontwikkeling van nabij en rechtstreeks konden volgen, was de inhoud van deze persconferentie geen verrassing. Integendeel, de concrete projecten werden hen allen voor advies voorgelegd. Dat gold ook voor de vertegenwoordiger van de stad Antwerpen. Voor een van de projecten, het bereikbaarheidsonderzoek, een pijnpunt, trad Antwerpen via de vzw VVV overigens op als hoofdindieners.

Voor het antwoord op de vraag naar het onderdeel Brussel, verwijs ik naar mijn antwoord op de vraag om

uitleg van de heer Paul Delva op 23 oktober 2007, alsook naar mijn antwoord op de vragen van de heren Jan Loones en Steven Vanackere van 18 april 2006. Voor alle duidelijkheid herhaal ik nog even mijn standpunt: wanneer ik over het kunststedenactieplan spreek, zie ik Brussel vanzelfsprekend als een geïntegreerd onderdeel daarvan. Brussel is nu eenmaal een bijzonder sterke troef en tegelijk ook voor zeer vele toeristen de toegangspoort. Het kantoor op de Grasmarkt is een zeer klantvriendelijk, modern en interactief onthaalkantoor voor Brussel, dat tegelijkertijd ook een doorverwijsfunctie heeft naar de overige Vlaamse toeristische producten.

De politieke en toeristische vertegenwoordigers van Brussel zelf zien dit echter anders en willen Brussel afzonderen van het Vlaamse kunststedenproduct. De stad Brussel liet zich slechts via zijwegen en dan nog in beperkte mate betrekken bij de opmaak van het kunststedenactieplan. Brussel had dus geen vertegenwoordiger in de project- en de stuurgroep. Ook de uitnodigingen tot deelname aan de door het Steunpunt Toerisme en Recreatie georganiseerde workshops bleven onbeantwoord. Het steunpunt kon wel de heren André Vrydagh en Hervé Bosquet van BITC vzw (Brussel Internationaal – Toerisme en Congres) interviewen.

Ik verwijs naar vroegere besprekingen hier in deze commissie. Onder meer de vzw BITC had me uitdrukkelijk gemeld Brussel niet tot de Vlaamse kunststeden te willen zien behoren. Daarnaast was het bijzonder onduidelijk wie dan wel als gesprekspartner kon optreden. Toch wil het kunststedenactieplan Brussel zeker niet negeren, wel integendeel. De strategische positie van Brussel voor het internationale toerisme in Vlaanderen en voor de overige Vlaamse kunststeden in het bijzonder, leidt tot deze beslissing en vaste keuze met betrekking tot de hoofdstad van Vlaanderen.

Telkens in het kader van het kunststedenactieplan een project wordt opgezet, wordt Brussel hier in de mate van het mogelijke nadrukkelijk bij betrokken. Rekenen op een cofinanciering, zoals voor de andere kunststeden het geval is, lijkt met betrekking tot Brussel uitgesloten. Brussel heeft zich trouwens uit de poolvorming teruggetrokken. Ik vind dat een bijzonder foute beslissing. Ik engageer me evenwel om het Brussels aandeel in de projecten indien mogelijk zelf te leveren. Dit omvat eveneens de financiële inbreng. Ik wil de impact van de Brusselse weigering tot het minimum beperken.

Brussel is in de meeste projecten die ten laste van het budget voor 2007 zijn goedgekeurd overigens manifest aanwezig. Ik verwijs hierbij onder meer naar het info-project voor jonge, internationale budgetreizigers van de vzw USE-IT. Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen zorgen elk voor een cofinanciering ten bedrage van 15.000 euro. Voor Brussel leg ik die middelen vanuit de middelen van de Vlaamse Gemeenschap zelf

op tafel. Dit betekent dat de bekende USE-IT-stadsplannen ook voor Brussel beschikbaar zullen zijn.

Naar aanleiding van zijn reactie in de pers op mijn persconferentie van 4 januari 2008 heb ik de Brusselse schepen van Toerisme, de heer Close, schriftelijk een antwoord op zijn opmerking over de marketingaanpak van het agentschap Toerisme Vlaanderen gestuurd. Zijn opmerkingen zijn ongegrond. Natuurlijk beperkt Toerisme Vlaanderen zich niet tot het promoten van Brussel als een 'art nouveau-stad'. Natuurlijk promoot Toerisme Vlaanderen ook Winterpret, de Brusselse kerstmarkt. Natuurlijk heeft Toerisme Vlaanderen ook aandacht voor het 'Meetings, Incentives, Congressen, Exhibitions'-gegeven (MICE-gegeven). Iedereen kan dit zelf nakijken. De promotie van Toerisme Vlaanderen legt sterk de nadruk op winkelen, op eten en drinken, op het stripverhaal, op het nachtleven en de vele uitgaansmogelijkheden en op de levende, actuele kunstscène in onze hoofdstad. Het gaat hier duidelijk om dezelfde items die door BITC naar voren worden geschoven. Het kunststedenactieplan overlapt niet met de plannen voor de marketing of de promotie van een stad. Ik kom hier straks nog op terug.

Het kunststedenactieplan biedt een ondersteunend referentiekader voor een totaalbeeld van de ontwikkeling van het toerisme. Het lijkt me dan ook flauw om detailkritieken op de marketingaanpak te leveren zonder de opmaak van een totaalplan voor het toerisme aan te vatten. Het kunststedenactieplan is geen marketingplan. Het is een plan gericht op ontwikkeling, op ondersteuning, op vernieuwing en op het leren omgaan met nieuwe mensen. Dat het hier om meer dan promotie gaat, wordt in Brussel verzwegen. Ik heb dit al meermaals betreurd. Ik kan de weigering om Vlaamse financiële steun voor projecten ter versterking van de toeristische infrastructuur te ontvangen, enkel vanuit zeer selectieve politieke gronden verklaren. Ook dit betreur ik. De Brusselse beleidsverantwoordelijken gijzelen de toeristische sector en belemmeren de groei-gerichte ontwikkeling van deze sector. Aangezien toerisme de economie en de tewerkstelling bevordert, valt deze politieke hardnekkigheid niet te begrijpen.

Ik wil hier nog even bij marketing en promotie stilstaan. Toerisme Vlaanderen promoot Brussel als de Europese hoofdstad en als een meertalige en meervoudige stad. Dit beeld sluit de aansluiting tussen Brussel en de nabijgelegen steden Antwerpen, Gent, Brugge, Leuven en Mechelen niet uit.

Begin januari 2008 heb ik schepen Close nogmaals vriendelijk voor een gesprek uitgenodigd. Gisteren heeft zijn kabinet me laten weten dat zijn antwoord op mijn brief "zo goed als onderweg" is. De schepen is blijkbaar bereid overleg te plegen. Ik wil dit gesprek op een open manier voeren. Wat de resultaatsverwachtingen betreft,

moeten we echter realistisch blijven. Ik ben blij dat voor het eerst op onze vragen wordt gereageerd en dat het Brussels stadsbestuur bereid is in dialoog te treden.

Naar aanleiding van de in de pers verschenen artikels heb ik ook met de Antwerpse schepen van Toerisme, de heer Heylen, contact opgenomen. Hij heeft me verzekerd dat hij zich volledig in de inhoud en de doelstellingen van het kunststedenactieplan kan vinden.

Ik wil hier trouwens een hardnekkig misverstand uit de weg ruimen. Het kunststedenactieplan is nadrukkelijk geen marketing- of promotieplan. Het is een ondersteunend referentiekader voor de ontwikkeling van het toerisme in de kunststeden. Het plan toont aan welke denksporen worden gevolgd en in welke acties de beleidmakers willen investeren. Het kunststedenactieplan wil rekening houden met de eigenheid van elke kunststad. Hoewel we in synergie investeren, blijven onderlinge concurrentie en het behoud van een eigen uniek imago mogelijk.

Dat betekent niet dat we niet in marketing investeren. De cijfers zijn bekend. In 2006 is het marketingbudget met 500.000 euro gestegen. Dat geld is gebruikt om in China promotie te maken. In 2007 is het budget nogmaals met 500.000 euro gestegen. Dat geld is gebruikt om de budgetten van de verschillende buitenlandse kantoren te versterken. In 2008 wordt het budget met bijna 1 miljoen euro verhoogd. Dat geld is bedoeld om de nieuwe kantoren in Milaan, New York en Tokyo te versterken, om een nieuw kantoor in India te openen, om marketingacties in India op te zetten, om Vlaanderen als MICE-bestemming te promoten, om promotie op de Zwitserse en de Russische markt te voeren en om alliantiepakketten met de luchtvaart- en spoorwegmaatschappijen samen te stellen. Op twee jaar tijd is dus bijna 2 miljoen euro meer uitgetrokken voor de promotie van toerisme in Vlaanderen. De kunststeden zullen hier in eerste instantie van genieten. Brussel wordt hierbij steeds prominent vermeld. Een tijdje geleden heb ik hier de voor China bestemde brochures getoond. Op de eerste pagina van deze brochures staat de Brusselse Grote Markt afgebeeld. We kiezen uitdrukkelijk voor onze sterke toeristische producten.

Het kunststedenactieplan is niet bedoeld om onze kunststeden in Europa te verkopen. Het is de bedoeling de Europese steunfondsen maximaal te benutten. De ondersteuning van de stedelijke ontwikkelingsprojecten behoort tot de strategische doelstellingen van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). De Europese ondersteuningsmiddelen zullen worden ingezet om het toerisme verder te ontwikkelen. Ik streef bij het inzetten van Europese middelen en van de middelen van het kunststedenactieplan alvast naar een maximale complementariteit.

Om de diverse acties in het kunststedenactieplan te realiseren, worden verschillende kanalen aangewend. Dit betreft ook de financiering. In 2007 heb ik voor acties

die binnen het kunststedenactieplan passen, 540.000 euro uitgetrokken. Voor het komende jaar reserveer ik hiervoor 800.000 euro. Als rechtstreekse partner leveren de steden een rechtstreekse bijdrage. Toerisme Vlaanderen doet een beroep op zijn reguliere werking en middelen om het plan uit te voeren. Daarnaast rekenen we op een financiering door het EFRO en willen we de middelen van het toerismeflankerend beleid van de Vlaamse overheid, bijvoorbeeld met betrekking tot cultuur, erfgoed en mobiliteit, optimaal op de inzet voor het toerismebeleid afstemmen.

Ik wil hier nogmaals herhalen dat voor het eerst een platform voor structurele samenwerking tussen de Vlaamse steden onderling en tussen de Vlaamse kunststeden en het agentschap Toerisme Vlaanderen tot stand is gebracht. De kritiek van de heer Sintobin is dan ook volledig ongegrond. Uit mijn antwoord blijkt duidelijk dat ik volop voor samenwerking en overleg kies. Dat geldt ook voor het kunststedenactieplan. Ik wil de schaal van de interstedelijke samenwerking op het vlak van toerisme vergroten. Het kunststedenactieplan is een toeristisch beleidsinstrument dat me in staat kan stellen om de kwaliteit van het toerisme in de Vlaamse kunststeden te verhogen. Het gaat hier onder meer om innovatieve ideeën met betrekking tot de promotie en de ontwikkeling van producten, om het creëren van unieke belevenissen en om een optimale ontsluiting. Al deze elementen moeten door middel van samenwerking worden verbeterd of bevorderd.

Tot op heden kent Vlaanderen verschillende toeristische beleidsplannen. Al deze plannen situeren zich op het niveau van de individuele steden en regio's. Het ontbreken van plannen die deze beperking overschrijden, zorgt ervoor dat we heel wat kansen missen. Het opstellen en het uitvoeren van een actieplan moet het mogelijk maken deze kansen wel te benutten. Hoewel de interstedelijke toeristische samenwerking geen doelstelling van het actieplan vormt, zal ze worden aangewend om het toerisme in de individuele kunststeden en in Vlaanderen een bijkomende kwalitatieve impuls te geven. Ik ben ervan overtuigd dat de interstedelijke toeristische samenwerking die ingevolge de implementatie van het kunststedenactieplan wordt bereikt, het toerisme in de Vlaamse kunststeden een bijkomende kwalitatieve impuls geeft. Dat resultaat is op zich al een verantwoording voor het vele werk dat de betrokken actoren aan het opstellen van dit actieplan hebben besteed.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Hoewel ik na dit uitgebreid antwoord zou kunnen zeggen dat ik volledig overtuigd ben, wil ik toch nog even reageren.

Zoals ik in mijn inleiding heb verklaard, staat mijn fractie volledig achter de uitgangspunten van het

kunststedenactieplan. Men kan dit overigens in diverse verslagen nalezen. Dit thema is hier al meermaals aan bod gekomen. Mijn interpellatie is gedeeltelijk op krantenartikels en andere berichten in de media gebaseerd. De vragen en interpellaties in andere commissies zijn overigens ook voor ongeveer 80 procent op de berichtgeving in de media gebaseerd.

Mijn interpellatie is vooral een uiting van bezorgdheid omwille van de uitlatingen van de Antwerpse schepen van Toerisme. Wat hij enkele weken geleden heeft verklaard, is volledig in tegenspraak met wat hij gisteren heeft gezegd. Ik kan enkel besluiten dat de heer Heylen ten tijde van de oorspronkelijke interviews op een andere planeet verbleef. Volgens hem was er toen geen sprake van inspraak. Ik kan in dit verband talrijke citaten voorlezen. Gisteren heeft hij verklaard volledig achter het kunststedenactieplan te staan. Dat lijkt me eigenaardig. Het gaat hier tenslotte om uitspraken van de schepen van Toerisme van een van onze belangrijkste kunststeden. Volgens hem had Antwerpen, de kunststad bij uitstek, een grotere rol in de opmaak van het kunststedenactieplan kunnen spelen. Hij heeft verklaard dat Antwerpen niet bij de opmaak van dit plan werd betrokken. Uit het uitvoerige antwoord van de minister blijkt het tegendeel. Ik ben daar zeer blij om. Ik ben tevens blij dat voor het eerst een gematigd positief signaal uit Brussel valt waar te nemen.

De minister heeft duidelijk gemaakt dat er overleg met de kunststeden is geweest. Hij heeft naar interviews, bevestigingen en contacten met de verschillende diensten van Toerisme verwezen. Ik blijf me echter verbazen om de reacties van de heer Heylen. Het stemt me gelukkig dat er overleg is geweest. Ik hoop dat er overleg zal blijven zijn. Ik veronderstel immers dat het kunststedenactieplan de komende jaren voortdurend zal worden geëvalueerd en bijgestuurd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over problemen met vliegtuigen van touroperators

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, aangezien de minister vorige week overleg met Jetair over deze en andere problemen heeft gepleegd, heb ik het secretariaat gevraagd deze vraag om uitleg pas vandaag te agenderen. Aangezien sinds dit overleg al heel wat berichten in de media zijn verschenen, hebben mijn speci-

fieke vragen wat van hun actualiteitswaarde verloren. Het lijkt me echter toch nuttig ze alsnog te stellen.

Ten behoeve van de mensen die niet met dit dossier vertrouwd zijn, zal ik de problematiek kort even schetsen. Het gaat om een Boeing 767 van touroperator Jetair. Dit toestel vliegt vooral van en naar de Caraïben en Mexico. Wegens technische problemen heeft dit vliegtuig de voorbije twee jaar met veel vertragingen gekampt. Ik heb een kopie gemaakt van een rapport van de Vereniging van Vlaamse Reisbureaus (VVR). Ik zal dat niet helemaal voorlezen. Het gaat duidelijk niet om vertragingen van een uurtje of zo. Op relatief korte periode zijn er veel lange vertragingen geweest. De VVR heeft een groot aantal klachten ontvangen. De vereniging had aan Jetair gevraagd om het toestel te vervangen. Jetair wilde daar echter niet op ingaan. Daarom heeft de VVR beslist om het vliegtuig te laten onderzoeken, na te gaan wat de precieze oorzaken van de vertragingen zijn en een rapport over te maken aan minister Bourgeois. Mijnheer de minister, ik veronderstel dat dit ondertussen is gebeurd.

Ook u hebt er bij Jetair op aangedrongen om een oplossing te bieden voor de opeenvolging van incidenten. Tijdens het onderhoud van vorige week schoof de touroperator drie oplossingen naar voor: het in gebruik nemen van een tweede langeafstandsvliegtuig, een beroep doen op een Nederlandse collega in geval van een back-upprobleem, het oprichten van een eigen onderhoudsafdeling.

Mijnheer de minister, voor u volstaan die intenties. De VVR is echter nog niet echt tevreden. Ze wuift alle beloftes weg en blijft erbij dat het vliegtuig uit roulatie moet worden genomen. Zolang Jetair er een beroep op doet, zullen er problemen zijn. De eerste slachtoffers daarvan zijn de Vlaamse reizigers. Ze winnen er niets bij.

Ondertussen blijkt dat de geschillencommissie van de VVR vindt dat de Boeing slecht werd onderhouden door de vorige huurder. Daarmee is natuurlijk ook een deel van de oorzaak achterhaald. Zelf dacht ik dat dit toestel al sinds 2004 wordt gebruikt door Jetair. Ik begrijp dan ook niet goed dat wordt verwezen naar het gebrek aan onderhoud. Een groot deel van de vertragingen doet zich sedert 2004 voor.

Daarnaast is er ook het probleem van de schadevergoedingen. Jetair biedt meestal een overnachting of een schadevergoeding ter waarde van één dag aan. Voor de VVR zou eigenlijk de reële schade moeten worden vergoed.

Mijnheer de minister, kunt u in het kort zeggen wat het resultaat is van uw overleg met Jetair? Pleegt u op regelmatige basis overleg met touroperators? Ik veronderstel van wel. Hoever reikt uw bevoegdheid? Is het

onderhoud vrijblijvend? Wat kan er gebeuren om de touroperators ertoe te bewegen niet enkel over de brug te komen met een overnachting of een kleine schadevergoeding, maar om de reële schade te vergoeden? De klanten zijn immers de eerste slachtoffers van deze zaak.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wil beginnen met het aanbrenge van een correctie. Er bestaat geen geschillencommissie van de Vereniging van Vlaamse Reisbureaus. Er is een Geschillencommissie Reizen vzw, waarvan alle actoren uit de reisindustrie – touroperators en reisbureaus – en de consumentenorganisaties deel uitmaken.

Ik deel de bezorgdheid van de VVR, maar vooral van de gedupeerde reizigers. Net zoals ik zijn velen ervan overtuigd dat het probleem met het enige long-haultoestel van Jetairfly, de Boeing 767 geregistreerd als 00-TUC, dringend een oplossing nodig heeft. De vliegwaardigheid van vliegtuigen wordt echter gecontroleerd door de bevoegde dienst van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit. Ik ben dus niet bij machte om een vliegtuig aan de ketting te leggen, zoals dat via de media werd gevraagd.

Ook het toezicht op het naleven van de Reiscontractenwet – in uitvoering waarvan gedupeerde reizigers een klacht kunnen indienen bij de Geschillencommissie Reizen vzw – is een federale bevoegdheid. Ik wil er op wijzen dat de geschillencommissie altijd het standpunt heeft ingenomen dat vertragingen ten gevolge van een technisch defect aan een vliegtuig niet te voorzien zijn en dus onder overmacht vallen. Ik verzet me tegen het beeld dat werd gecreëerd dat de Vlaamse minister van Toerisme dé persoon is die dit probleem kan én zal oplossen.

Ik heb het rapport van de Vlaamse Vereniging voor Reisbureaus in verband met de vertragingen van de Boeing 767 van Jetairfly op 16 januari 2008 ontvangen. Het rapport is een relatief eenvoudige studie en bevat een historisch en chronologisch overzicht van de technische storingen die zich bij het betrokken vliegtuig hebben voorgedaan. Het rapport meldt een veertigtal vertragingen gespreid over een periode van 4 jaar, namelijk tussen 2004 en 2008. De duurtijd van de vertragingen varieert.

Naast een feitenrelaas geeft het rapport een aantal markante voorbeelden, die afgetoetst worden aan de toepassing van het verdrag van Warschau en de Reiscontractenwet. Het verdrag van Warschau, dat gewijzigd werd door het protocol van Montréal van 25 september 1975, door de Belgische regering geratificeerd bij wet van 27 februari 2003, regelt de verantwoordelijkheid van de vervoerder bij internationaal vliegvervoer. Artikel 20 van dit verdrag bepaalt trouwens dat de vervoerder niet aansprakelijk kan worden gesteld voor vertragingen die het gevolg zijn van schade, voor zover alle maatregelen genomen werden om de schade te vermijden.

Ik heb inderdaad overleg gepleegd met Jetair. Overleg met de VVR en touroperators gebeurt niet op regelmatige basis, maar wel geregeld. Naar aanleiding van de brief van de VVR hebben mijn medewerkers overleg gepleegd met de diensten van de VVR. Op 23 januari 2008 heb ik overleg gepleegd met de verantwoordelijken van Jetair. De directie van Jetair erkent de problemen en stelt het belang van haar reizigers altijd voorop. Volgens Jetair hebben de vertragingen van vluchten met het betrokken toestel een verschillende oorzaak, gaande van een aanrijding door een bagagewagen op de tarmac tot motorproblemen. Het grootste probleem is echter het gebrek aan een back-up. Vervangtoestellen voor de lange afstandsvluchten zijn niet onmiddellijk beschikbaar, zeker niet van het type 767.

Jetair heeft een aantal maatregelen genomen om het probleem op te lossen en om zulks in de toekomst zoveel mogelijk te vermijden. Ik som ze even voor u op. Jetairfly richt een eigen onderhoudsafdeling op. Een vaste ploeg van technici zal het onderhoud aan de toestellen van de maatschappij verzorgen. Jetairfly zal er zorg voor dragen dat vervangstukken voldoende in stock aanwezig zullen zijn. Jetairfly huurt hiervoor een aparte loods op de luchthaven van Zaventem. Daarnaast zal Jetairfly vanaf 10 mei 2008 over een bijkomend toestel voor langeafstandsvluchten kunnen beschikken. Er wordt met andere woorden ruimte geschapen in de planning, zodat in de nodige back-up kan worden voorzien. Ten slotte zet Jetairfly een samenwerkingsverband op met Arkefly, een Nederlandse luchtvaartmaatschappij gespecialiseerd in chartervluchten die voornamelijk vluchten uitvoert voor het TUI-concern. Dankzij deze samenwerking zullen passagiers en vliegtuigen op een eenvoudige wijze onderling uitgewisseld kunnen worden. Al in 2006 bestelde TUI 20 toestellen van het type Boeing B787, de zogenaamde dream liner. Een van die toestellen is bestemd voor de vloot van Jetairfly. Wegens vertraging in de leveringen door Boeing zal het toestel van Jetairfly pas in 2010-2011 kunnen worden ingezet.

Ik ben van mening dat Jetair nu de kans moet krijgen om wat ze heeft aangekondigd, daadwerkelijk waar te maken. Ik heb aan mijn medewerkers en aan Toerisme Vlaanderen de opdracht gegeven de zaak van nabij op te volgen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister, ook hier blijkt dat het beter zou zijn indien bepaalde bevoegdheden zouden worden overgeheveld.

U zegt zelf dat Jetair telkens de verantwoordelijkheid afwijst door te stellen dat de vertragingen niet te vermijden waren, dat er geen vervangtoestel beschikbaar was. Telkens weer roept de maatschappij overmacht in.

Maar door de opeenstapeling van technische mankementen zou men kunnen stellen dat overmacht niet van tel is. Ik hoop samen met u en de reizigers dat de voorgestelde intenties van Jetair dergelijke problemen in de toekomst zullen vermijden: eigen onderhoud, een back-upvliegtuig en de bestelling van een nieuw vliegtuig. Ik vind het een goed idee dat u uw diensten opdracht hebt gegeven dit dossier van nabij te volgen. Misschien kan ik hierop terugkomen in 2010, wanneer het tweede toestel wordt geleverd. Als ik het geluk heb dan nog in het parlement te zetelen natuurlijk.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Christian Van Eyken tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de ratificatie van het UNESCO-verdrag over de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in deze commissie werd op 19 juni 2007 het ontwerp van decreet houdende instemming met het UNESCO-verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen en de bijlage, opgemaakt te Parijs op 20 oktober 2005, besproken. Dit verdrag werd in Parijs goedgekeurd met de steun van België en de Vlaamse Gemeenschap. Het ontwerp werd door de commissie op die datum niet naar de plenaire vergadering doorgestuurd, aangezien er afgewacht werd of er al dan niet een akkoord zou kunnen komen tussen de regeringen van alle betrokken entiteiten over de tekst van een interpretatieve verklaring.

De Franse Gemeenschap heeft het verdrag op 30 mei 2006 goedgekeurd. De tekst is ook goedgekeurd door het Brusselse Gewest. In het verslag van een zitting van 12 december 2007 van de Franse Gemeenschap las ik dat de onderhandelingen over dat verdrag effectief gebeurden met de steun van Vlaanderen. Ik citeer uw collega Marie-Dominique Simonet: "Elle a été adoptée le 20 octobre 2005 avec l'appui de la Belgique et d'ailleurs de la Communauté flamande." Verder zegt ze tijdens diezelfde zitting dat ze niet van plan is om haar goedkeuring te hechten aan een interpretatieve verklaring. Ze meent dat het niet nodig is om zich te voegen naar de Vlaamse argwaan.

Onlangs nog, op 14 januari 2008, antwoordde uw Brusselse collega Guy Vanhengel – Open Vld, dus een van uw coalitiepartners – op een parlementaire vraag het

volgende: "Het aannemen van een dergelijke verklaring brengt een nieuwe procedure op gang in de parlementen van de verschillende Belgische entiteiten, wat ondenkbaar is, aangezien de meeste betrokken partijen het verdrag reeds hebben goedgekeurd." Ook Brussel is dus de mening toegedaan dat men niet goed ziet waarover nog moet worden onderhandeld.

Ondertussen heb ik vernomen dat eind 2007 al 75 lidstaten van UNESCO dat verdrag hebben goedgekeurd, waaronder 22 Europese landen. Het is dan ook te hopen dat België door dit getalm hier niet weer aan het staartje gaat bengelen. Ik hoop ook dat dit niet weer hetzelfde verhaal wordt als bij de kaderconventie van de Raad van Europa over de bescherming van de nationale minderheden. We kennen de verklaringen die daarover reeds werden afgelegd. Dit heeft echter een andere basis.

Hoe ver staat dit dossier? Welke zijn nu precies de problemen voor Vlaanderen om deze conventie goed te keuren?

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik vind de geveinsde onschuld waarmee de heer Van Eyken vraagt of er voor Vlaanderen problemen zijn om deze conventie goed te keuren, een beetje belachelijk overkomen. Ik neem aan dat hij het verslag heeft gelezen van de bespreking die we daaraan gewijd hebben en dus kennis heeft kunnen nemen van de opmerkingen die er in dat verband werden geformuleerd. Het feit dat hij er blijkbaar op uit is dat het verdrag zo snel mogelijk in de plenaire vergadering wordt goedgekeurd, bevestigt dat Franstalige politici het beschouwen als een soort breekijzer om via internationale omwegen een aantal basisafspraken in dit land op de helling te zetten. Hetzelfde is trouwens gebeurd met de fameuze kaderconventie over de nationale minderheden van de Raad van Europa.

Ik herinner mij heel goed dat de afspraak was dat we niet naar de plenaire vergadering zouden gaan voor de interpretatieve verklaring er zou zijn én die federaal en door de Franse Gemeenschap zou worden onderschreven. Blijkbaar is dat nog niet gebeurd, maar heeft dat de Franse Gemeenschap niet belet om het verdrag goed te keuren. De Franse Gemeenschap heeft het verdrag dus zonder interpretatieve verklaring goedgekeurd en, als ik het goed heb begrepen, zelfs met de mededeling dat ze niet van plan zijn om in te stemmen met een bijkomende verklaring. Wat zijn daarvan de gevolgen?

Indertijd zei u, mijnheer de minister, dat u voor overleg met de federale regering nog even zou wachten, want er was toen een regering van lopende zaken. Nu is er een federale regering, of toch iets wat daarvoor moet

doorgaan. Is er ondertussen al overleg geweest met de federale regering?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de heer Van Eyken is een charmante man, maar een wolf in schapevacht.

Wij zijn vragende partij voor dit verdrag. Vlaanderen is immers internationaal gericht. Dit doet me trouwens terugdenken aan het bezoek van deze commissie aan het Vlaams Huis in Parijs. Wij hebben daar toen kennisgemaakt met de man die verantwoordelijk is voor dit verdrag van de UNESCO en hebben ons laten meeslepen door zijn enthousiasme. We hebben toen zelf op een snelle ratificatie aangedrongen. We hebben daar overigens belang bij. Het uitblijven van de ratificatie van de kaderconventie en van dit verdrag inzake culturele diversiteit is vervelend voor Vlaanderen en voor de Vlaamse gemeenten. We hebben namelijk een aantal plannen, waarvan ik er hier slechts eentje wil uiteenzetten.

Vlaamse gemeenten zijn vaak jumelages met Waalse gemeenten aangegaan. De heer Van Eyken beseft allicht niet hoe sterk Vlaanderen op Wallonië gericht is. Mijn gemeente heeft contacten met de Waalse gemeente Wépion. Er doet zich daarbij een bizarre situatie voor. We krijgen ondersteuning voor de Franse of de Duitse kinderen die bij ons op jeugdkamp komen. Maar eenzelfde ondersteuning kunnen we niet krijgen voor Waalse kinderen, wat onder andere mee te wijten is aan de niet-ratificatie van dit verdrag.

We zijn dus ten gronde voor de ratificatie. Iedereen weet evenwel wat ons tegenhoudt. De heer Van Eyken, die ons ervan beschuldigt booswichten te zijn en alles te verhinderen, is zelf de boosdoener. Vlaanderen vraagt enkel een duidelijke verklaring dat dit verdrag niet zal worden misbruikt. De heer Van Nieuwenhuysen heeft daarnet al aangehaald dat het verdrag voor andere doeleinden zou kunnen worden misbruikt. Het gaat daarbij om de basis van de wijze waarop we in dit koninkrijk samenleven, met name de territoriale afspraken en de erkenning van de hieruit voortvloeiende rechten. Eens die bereidheid en dus die verklaring er is, zijn we tot alles bereid.

Ik wil de heer Van Eyken uitnodigen om mijn gemeente eens te bezoeken. Net als overal aan de kust, kennen we de Franstaligen de facto aan het ongelooflijk grenzende 'faciliteiten' toe. Ik geef een paar voorbeelden.

Er zijn in mijn gemeente meer gouden bruiloften in het Frans dan in het Nederlands. Soms wekt die situatie enige ergernis. In het nieuwe gemeentehuis is een nummertjessysteem, een beetje zoals bij de bakker, geïnstalleerd. Ik heb moeten verhinderen dat de loketbedienden

de nummers ook nog eens in het Frans zouden afroepen. Dat zou immers te ver gaan. Ze waren van plan de nummertjes in het Frans te vertalen, zodat de Franstaligen ze zelfs niet meer zouden moeten lezen. Gouden bruiloften in het Frans zijn geen probleem. Sommige mensen kennen immers geen Nederlands omdat ze in een min of meer ver seden niet de wil of de gelegenheid hebben gehad om Nederlands te studeren. Tenzij ze op voorhand verklaren dat ze enkel naar het gemeentehuis willen komen op voorwaarde dat alles in het Frans verloopt, zorgen we wel degelijk voor de nodige vertalingen. Er is gewoon wat goede wil langs beide kanten nodig.

Op dit ogenblik loopt in mijn gemeente een aanbevelenswaardige tentoonstelling van de UNESCO, die voordien al in Parijs en in Marseille heeft gelopen. De tentoonstelling betreft het mondiale recht op onderwijs en draagt in het Frans de titel 'Chaque ami(e) a droit à son école'. We hebben de teksten echter enkel in het Engels ontvangen. Ik heb zelf voor Nederlandse en Franse vertalingen moeten zorgen. Het Frans is overigens stilaan een bedreigde taal aan het worden. De Franstaligen zijn meer en meer een minderheid in de wereld.

We zijn geen vijanden van de Franse taal. We willen enkel dat akkoorden worden gerespecteerd en dat afspraken duidelijk zijn. Ik heb er alle vertrouwen in dat de minister in zijn antwoord zal bevestigen dat de hier gemaakte overeenkomsten blijven gelden. We willen garanties dat het verdrag niet voor oneigenlijke doeleinden zal worden misbruikt.

De heer Karim Van Overmeire: Ik ben, ten persoonlijke titel, verheugd over de interesse die de heer Van Eyken in de werkzaamheden van onze commissie vertoont. Wat de goedkeuring van verdragen betreft, valt het in het Vlaams Parlement overigens nog wel mee. In het federaal parlement liggen nog hele stapels op parlementaire afhandeling te wachten.

Ik vind het dan ook vreemd dat de heer Van Eyken net dit verdrag vermeldt. Wat de diversiteit van cultuuruitingen betreft, is er in Vlaanderen in de feiten immers absoluut geen probleem. Iedereen kan in Vlaanderen zijn cultuur uiten. Ik veronderstel dat het antwoord van de minister een en ander zal verduidelijken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, collega's, eigenlijk hebben de vorige sprekers al een gedeelte van het antwoord op de vragen van de heer Van Eyken gegeven. Zijn vraag om uitleg is in feite deels tot het Vlaams Parlement zelf gericht. Hij heeft naar de behandeling van het ontwerp van decreet in deze commissie verwezen. De commissie heeft het

ontwerp van decreet op 19 juni 2007 onder voorbehoud goedgekeurd. Ik citeer de tekst die op voorstel van de heer Van den Brande is toegevoegd: “... onder het strikte voorbehoud dat de zaak niet naar de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement gaat vooraleer de minister het Vlaams Parlement kan melden dat er een akkoord is tussen de regeringen van alle betrokken entiteiten, dus ook die van de Franse Gemeenschap, over de tekst van een interpretatieve verklaring. Bij gebrek daaraan of in het geval van onduidelijkheid kan de zaak desnoods terug worden verwezen naar deze commissie.”

Het is duidelijk dat de meerderheid van de Vlaamse volksvertegenwoordigers achter de ratificatie van het verdrag staat. We delen dezelfde standpunten. We zijn allen voorstander van culturele diversiteit.

Ik ben het eens met de heer Loones. De heer Van Eyken leek daarstraks wat onbegrijpend of zelfs afwijzend te reageren op de uitspraken die de heer Loones over het Frans heeft gedaan. Ik kan hem verzekeren dat ik die bezorgdheid tijdens mijn vele internationale contacten met Franstaligen vaak hoor uiten. Er is ruimte voor wederzijds respect in onze gemeenschappen. Internationaal gezien hebben we gemeenschappelijke belangen. Het Engels rukt steeds verder op. Tijdens mijn internationale ontmoetingen beperk ik me niet tot het Nederlands. Om aan te tonen dat we in een gediversifieerd Europa leven, houd ik vaak toespraken in het Frans of in het Duits. Op dat vlak verschillen we principieel niet van mening.

Er is op dit ogenblik echter geen overeenstemming met de Franse Gemeenschap over het neerleggen van een interpretatieve verklaring. Het ontwerp van decreet kan dus nog steeds niet naar de plenaire vergadering worden verwezen. Het kabinet van minister Anciaux en mijn eigen kabinet volgen dit dossier op.

Er is overigens nog een soortgelijk dossier, met name de UNESCO '70-conventie, over cultuuroederen, waar dezelfde problematiek speelt.

Ik wil er tevens op wijzen dat verschillende landen, met name Chili, Vietnam en Nieuw-Zeeland, op het ogenblik van de ratificatie van het verdrag interpretatieve verklaringen hebben neergelegd. De Mexicaanse overheid heeft zelfs een voorbehoud ingediend. Ook de EU heeft trouwens een zeer uitgebreide interpretatieve verklaring ingediend. Vlaanderen vormt, met andere woorden, zeker geen uitzondering.

We willen een interpretatieve verklaring om de erkenning van de taalgrens en de taalgebieden in dit land te vragen. Zowel de taalgrens als de taalgebieden zijn trouwens in de Grondwet ingeschreven. Een erkenning van de taalgrenzen door de Franstaligen zou de verhoudingen in dit land sterk verbeteren. Er dient met andere woorden te worden gepreciseerd dat het verdrag geen

individuele rechten of plichten kan toekennen. Is dat nu zo veel gevraagd?

De heer Van Eyken heeft daarnet verklaard dat hij het goed meent en dat hij voor het samenleven van gemeenschappen in België is. Het pleidooi van de Franstaligen in dit land staat echter haaks op het pleidooi dat Franstaligen in andere landen houden. De Franse overheid, bijvoorbeeld, past het territorialiteitsbeginsel zeer rigide toe. De heer Van Eyken zou de volledig Duitstalige gemeenten in de Elzas eens moeten bezoeken. Om te beletten dat er Duits zou worden gesproken, woont een regeringscommissaris alle gemeenteraadszittingen bij. Hoewel er in Frankrijk wel degelijk historische minderheden zijn, weigert Frankrijk daarenboven het minderhedenverdrag goed te keuren.

Ik heb regelmatig contact met vertegenwoordigers uit de Canadese provincie Québec. Ze onderschrijven onze territorialiteitspolitiek. Ze vinden zelfs dat we eigenlijk niet streng genoeg zijn. De taalwetgeving in Québec gaat veel verder. De francophonie baseert zich wereldwijd op de territorialiteit. Alleen in dit land beroept de francophonie zich ‘pour les besoins de la cause’ op andere principes.

In de afgelopen weken en maanden zijn er initiatieven genomen om het gesprek met de Franse Gemeenschap over de uitwerking van een interpretatieve verklaring te starten. Op dit moment is er geen overeenstemming tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap over het neerleggen van een dergelijke verklaring. We kunnen aan Vlaamse kant de ratificatieprocedure dus niet voltooien. A fortiori kan België dan ook geen partij worden bij dit verdrag.

Aangezien dit verdrag beide gemeenschappen zeer nauw aan het hart ligt, kan ik enkel de wens uitdrukken dat de Franse Gemeenschap snel instemt met het indienen van een interpretatieve verklaring. Uit het overleg dat werd georganiseerd door mijn kabinet is gebleken dat men aan Franstalige kant wel akkoord gaat met onze visie dat deze conventie geen rechten en plichten toekent aan individuen. Men is het er echter niet mee eens om daarover een interpretatieve verklaring in te dienen.

De Franstaligen namen een gelijkaardige houding aan in het dossier van de UNESCO-conventie uit 1970 over de cultuuroederen. Het kabinet van minister Anciaux en mijn kabinet werken daarover samen en nemen deel aan beide overlegmomenten. Ik heb vernomen dat op het niveau van de administratie en de kabinetten een overeenstemming zou bestaan over de interpretatieve verklaring bij dat dossier.

Ik hoop dat we er als goede partners, als goede burens, die ik er toch niet mag van verdenken de bedoeling te hebben om het territorialiteitsprincipe te doorbreken, in slagen de interpretatieve verklaring probleemloos op te

stellen, zodat we wereldwijd onze gemeenschappelijke bijdrage kunnen leveren aan de culturele diversiteit.

Ik voeg daar nog aan toe dat ik het niet eens ben met wat minister Vanhengel beweerdelijk verklaard zou hebben. De interpretatieve verklaring kan op regeringsniveau worden afgewikkeld. De parlementaire procedure moet daarvoor niet worden hernomen. Dat staat ook met zoveel woorden in het verslag van deze commissie met de verklaring-Van den Brande. Het parlement wacht en zegt dat de regeringen het nodige moeten doen inzake de interpretatieve verklaring. Daarna kent de parlementaire procedure haar beloop.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zou even willen inpikken op uw opmerking over minister Vanhengel. Hij heeft nog meer gezegd. Ik citeer hem even: "De Nederlandstaligen zien blijkbaar vragen die de federale overheid niet ziet."

Mijnheer de minister, u hebt het vooral over de Franse Gemeenschap. Is het ook de bedoeling overleg te plegen met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de Brusselse hoofdstedelijke regering? Minister Vanhengel zegt dat de Brusselse regering nog geen formele vraag heeft gekregen van de Vlaamse Gemeenschap om overleg te plegen. Hij oppert zelfs dat dit dossier waarschijnlijk zal belanden op de stapel institutionele onderwerpen die bij de federale onderhandelingen zal worden besproken. Als alle zaken daar belanden, heeft onze ex-collega Leterme nog veel meer werk.

Het gaat hier ook niet om het doorbreken van het territorialiteitsprincipe. Mijnheer Loones, ik vind het heel goed wat u doet op cultureel vlak. Dat gebeurt overal, zowel in Wallonië als in Vlaanderen. Wat mogelijk is in het verre Vlaanderen, is echter niet mogelijk in de nabijheid van Brussel.

De heer Jan Loones: En u weet ook waarom!

De heer Christian Van Eyken: Ik weet waarom. Daarom is het juist jammer dat dit rond Brussel niet gebeurt. Als een Franstalige vereniging een gemeentelijke zaal zou kunnen huren of als daar Frans gesproken zou mogen worden, dan zou dat een hele verbetering inhouden. Als men in Vlaams-Brabant zou toepassen wat in Vlaanderen de facto gebeurt, zou dat een grote stap vooruit zijn.

Net zoals ik pleit u er voor om dat verdrag goed te keuren. Wat dat betreft, staan we op één lijn.

Mijnheer de minister, u zegt dat zowel het Nederlands als het Frans soms bedreigde talen zijn. In mondiaal

perspectief gezien klopt dat. Het Engels is in opmars. De Engelse cultuur moet niet alles overheersen. De ene cultuur is niet beter dan de andere. De verschillende culturen zijn een verrijking.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik hoop dat de heer Loones goed naar de heer Van Eyken heeft geluisterd. Aan de kust wordt een vinger gegeven. Dit wordt meteen als een over heel Vlaanderen te verspreiden vorm van faciliteiten geïnterpreteerd. De houding van de heer Van Eyken en van heel de francophonie past in een duidelijke strategie. Ze willen het territorialiteitsbeginsel op de helling zetten. Het is de voorbije weken, maanden en jaren duidelijk geworden dat de Franstaligen op Vlaams grondgebied azen. Ze willen Vlaams grondgebied annexeren. Zo eenvoudig is het. Dit verdrag is slechts een van de middelen die hiertoe kunnen worden ingezet. Het is dan ook noodzakelijk in deze het been stijf te houden. Uit het antwoord van de minister is gebleken dat dit geen probleem is.

We zouden dit verdrag nochtans graag ratificeren. We worden echter in de hoek geduwd. We kunnen enkel blijven eisen dat er een interpretatieve verklaring komt. Het is godgeklagd dat we een dergelijke houding moeten aannemen. We worden door de francophonie gehanteerd. Dit is de prijs die we blijkbaar voor België moeten betalen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Ik sluit me onmiddellijk bij de heer Van Nieuwenhuysen aan. We vragen niet liever dan partners van la Francité te kunnen worden. De meeste Vlamingen, waaronder ikzelf, verkieszen het Frans boven het Engels. Het Frans is een verrijking. Ik zou persoonlijk niet willen dat het Engels ooit de tweede taal in ons onderwijs wordt.

Er is een groot verschil tussen de kust en de rand. Aan de kust voelen we ons niet aangevallen. We zijn gastheren en we gedragen ons als gastheren. Wanneer hij zich als gastheer gerespecteerd voelt, is de Vlaming bijzonder edelmoedig. Aan de kust wordt niet om een referendum gevraagd. Ten tijde van de gemeenteraadsverkiezingen van 1982 heeft een redacteur van het tijdschrift Pourquoi Pas het vuur aan de lont trachten te steken door met de tweetalige lijst 'La côte pour tous/De kust voor allen' op te komen. Aangezien deze lijst slechts zeventien stemmen heeft gehaald, hebben we het daarbij gelaten en hebben we ons niet te rigide opgesteld. De mensen zijn verstandig genoeg.

In de rand gaan de territoriale aanspraken een stuk verder. De Franstaligen stellen er zich bijzonder agres-

sief op. We willen dit stuk van Vlaanderen niet prijsgeven. Het is duidelijk, zelfs al gaat dit tegen ons karakter in, dat we hier met alle middelen tegen zullen vechten. Ik vind het verschrikkelijk dat we op deze manier te werk moeten gaan, zelfs deze verdragen kunnen we niet goedkeuren. Wie zou er meer dan de Vlamingen respect kunnen hebben voor minderheden? Overal ter wereld voelen wij ons verbonden met minderheden onder bedreiging. Het is dan ook doodjammer dat we de kaderconventie van de Raad van Europa niet kunnen goedkeuren. Maar in de rand staan we op onze rechten, mijnheer Van Eyken. Er wordt niet toegegeven.

De voorzitter: De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande: Ik voel me als verslaggever van het ontwerp van instemmingsdecreet waarover het hier gaat, bijzonder verbonden met deze materie. We hebben een duidelijke houding aangenomen die, met enige nuance, ondersteund is door de hele commissie. Er wordt gewacht op een interpretatieve verklaring.

Mijnheer Van Eyken, ik kan enkel herhalen dat we de grootste voorstanders zijn van de ratificatie van dit verdrag. We zijn immers allemaal voor de diversiteit van cultuuruitingen, maar dan wel op zichzelf bekeken. En laten we wel wezen; u hebt natuurlijk in het kader van uw politieke formatie een heel andere bedoeling met het aansturen op de ratificatie van dit verdrag zonder interpretatieve verklaring. Wij zijn overigens ook grote voorstander van de ratificatie van het minderhedenverdrag, maar natuurlijk op voorwaarde dat enkel de Duitstaligen als minderheid erkend worden.

Ik verwijs naar een rapport dat op dit ogenblik opnieuw wordt voorbereid door de heer Boriss Cilevičs in de Raad van Europa. Er groeit daar stilaan een besef over de gegrondheid van de motieven van bepaalde landen die ofwel niet getekend hebben, ofwel getekend maar niet geratificeerd, waaronder België. Waarom wordt er niet geratificeerd? Omdat men reeds zelf een systeem heeft opgezet dat voldoet aan alle basisvoorwaarden ter bescherming van minderheden. In ons land zijn dat enkel de Duitstaligen. Frankrijk en Turkije, daarentegen, blijken minder eerbare motieven te hebben.

Het territorialiteitsbeginsel is geen ideologisch verhaal, maar een kwestie van goed samenleven in dit land. Als we daaraan tornen, is de oplossing erger dan de kwaal. Frankrijk geeft ter zake opnieuw niet bepaald het voorbeeld. Bij herhaling is daar – waarschijnlijk als een late uitloper van het verlichtingsdenken – gesteld: als iemand voet zet op het Franse grondgebied, wordt hij als gelijke beschouwd, als Frans staatsburger. Die paradoxale redenering volgt men om te zeggen dat er geen minderheden zijn in Frankrijk. Vanuit dat oogpunt is het duidelijk dat je de twee zaken niet met elkaar mag vermengen.

Ik vind het dan ook doodjammer dat we niet kunnen overgaan tot de ratificatie, maar in de gegeven omstandigheden ligt dat gewoon te moeilijk. Ik wil er daarbij overigens op wijzen dat de interpretatieve verklaring wel aanvaard werd door de federale regering op het ogenblik dat we zaak bespraken. Dat is niet onbelangrijk om vast te stellen. Het zou goed zijn, mijnheer Van Eyken, dat u er langs uw politieke formatie, die nu in die regering zit, voor zou pleiten om de interpretatieve verklaring te aanvaarden. Het belangrijkste is de uiting van de culturele diversiteit. Dat zouden we dan kunnen steunen, maar met behoud van de basisstructuren en -gegevenheden die we hebben opgezet tot goed samenleven van alle Belgen.

Hoezeer ik het verdrag inherent ook genegen mag zijn, toch zal ik niet naar de plenaire vergadering gaan met het bijhorende instemmingsdecreet zolang de gevraagde interpretatieve verklaring er niet is. Mijnheer Van Eyken, aangezien u in Bonheiden geboren bent, kunt u zich ongetwijfeld voorstellen hoe gevoelig dit voor ons ligt. Ik hoop dan ook dat u ons kunt helpen om uit de impasse te raken. Onze gemeenschappelijke binding met Bonheiden kan dan misschien een element van co-existentie tussen volkeren worden.

De heer Karim Van Overmeire: Ik wil, in persoonlijk naam, nog een element toevoegen dat nog niet aan bod is geweest. We hebben de voorbije weken en maanden een golf van Belgisch patriotisme gezien. Allerlei mensen hingen een tricolore vlag buiten. Zeker de Franstaligen in Vlaams Brabant hebben daaraan meegeholpen, als een soort geloofsbelijdenis dat België moet blijven bestaan.

Het is vreemd dat net dezelfde mensen op internationale fora, hetzij de UNESCO, hetzij de Raad van Europa, hetzij elders, telkens weer op een sluike manier de moeizaam tot stand gekomen verstandhouding binnen de Belgische federatie proberen op de helling te zetten. Zo proberen ze via de omweg van allerlei verdragen hun Vlaamse 'compatriotten' binnen België een mes in de rug te steken.

Ik kan dan ook absoluut niet begrijpen dat de Franstaligen in deze omstandigheden een blijk van federale loyaliteit aan de Vlamingen durven vragen. Het zou een blijk van federale loyaliteit zijn indien de Franstaligen zouden ophouden met dit soort manoeuvres. Als ze willen dat België bestaat, moeten ze stoppen met deze provocaties en het ondermijnen van het Belgisch model dat hen, niet mij, zo dierbaar is.

Minister Geert Bourgeois: Ik zou u nu ook, voortgaande op onze dialoog van daarstraks, op de man af een vraag willen stellen, mijnheer Van Eyken. Bent u het ermee eens dat dit verdrag geen individuele rechten

en plichten mag scheppen in afwijking van het territoria-
liteitsbeginsel?

De heer Christian Van Eyken: Dat is de wereld op zijn kop. Nu wordt de vraagsteller bevraagd door de minister.

Minister Geert Bourgeois: U stelt mij vragen, ik zet de dialoog verder. Voor mij is het belangrijk om uw antwoord op deze vraag te kennen.

De heer Christian Van Eyken: Persoonlijk vind ik dat de Franstaligen uit de rand, want daar woont de grootste minderheid binnen het Vlaamse Gewest, terwijl ze erkennen dat ze in het Vlaamse Gewest wonen, toch als minderheid bepaalde rechten hebben en in hun eigen taal dingen zouden moeten kunnen doen op cultureel gebied.

Minister Geert Bourgeois: Dat is natuurlijk wat wij niet aanvaarden. Wij zeggen net dat er geen minderheden zijn. Er is territorialiteit. Dat is een fundamentele discussie.

Maar goed, u hebt uit de tussenkomsten van iedereen, de heren Van Nieuwenhuysen, Loones, Van den Brande, Van Overmeire en ikzelf, begrepen dat wij partner willen zijn in het verdrag. Doe mij een plezier en bezorg het verslag van deze bespreking aan mevrouw Simonet, die ik wel eens tegenkom in het buitenland en ken uit een vorig leven. Laat haar duidelijk zijn dat wij allemaal voorstander zijn van dit verdrag, maar dat wij wederzijds respect vragen en de erkenning van de territorialiteit.

U hebt faciliteiten in de randgemeenten. Er is geen reden om welke andere individuele rechten dan ook toe te kennen. Als u het daarmee eens bent, en dat is een eenvoudige vraag om respect voor ons, kunnen we hier snel vooruit gaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
